

2009

**Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej
ING Banku Śląskiego S.A.
w I półroczu 2009 roku**

Spis treści

Spis treści	2
I. Uwarunkowania makroekonomiczne w I półroczu 2009 roku.....	4
1. Podstawowe trendy w gospodarce.....	4
2. Polityka pieniężna.....	4
3. Sektor bankowy	5
4. Rynek kapitałowy	6
5. Czynniki makroekonomiczne, które będą miały wpływ na działalność sektora bankowego w 2009 roku.....	7
II. Główne osiągnięcia grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2009 roku.....	8
1. Wzrost bazy klientów	8
2. Poprawa pozycji na rynku kredytowym	8
3. Utrzymanie stanu depozytów detalicznych.....	8
4. Wyniki finansowe	9
5. Realizacja projektów kluczowych dla stabilnego rozwoju organizacji	10
6. Nagrody i wyróżnienia.....	10
III. Działalność ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2009 roku.....	12
1. Bankowość detaliczna	12
<i>Zmiany w ofercie produktów i zasadach obsługi klientów.....</i>	<i>12</i>
<i>Działalność depozytowa .....</i>	<i>13</i>
<i>Działalność kredytowa .....</i>	<i>14</i>
<i>Karty bankowe.....</i>	<i>15</i>
2. Bankowość korporacyjna	15
<i>Zakres oferty i wprowadzone modyfikacje .....</i>	<i>15</i>
<i>Działalność depozytowo-rozliczeniowa .....</i>	<i>16</i>
<i>Działalność kredytowa .....</i>	<i>17</i>
3. Rynki pieniężne i kapitałowe	18
IV. Działalność spółek należących do grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.	19
1. Struktura grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.....	19
2. ING Securities S.A.....	19
3. ING Bank Hipoteczny S.A.	20
4. Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o.....	20
5. ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	20
6. ING BSK Development Sp. z o.o. w likwidacji	21
7. Solver Sp. z o.o.	21
V. Sytuacja finansowa grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2009 roku.....	22
1. Zysk brutto i netto	22
2. Wynik z tytułu odsetek	23
3. Dochody pozaodsetkowe	23
4. Udział linii biznesowych w tworzeniu dochodu z działalności operacyjnej	24
5. Koszty działania.....	24
6. Odpisy na utratę wartości i rezerwy	25
7. Podstawowe wskaźniki efektywności	25
8. Struktura bilansu	25
<i>Aktywa.....</i>	<i>26</i>
<i>Pasywa.....</i>	<i>26</i>
VI. Zarządzanie głównymi rodzajami ryzyka	28
1. Ryzyko kredytowe.....	28
<i>Polityka kredytowa.....</i>	<i>28</i>

Proces kredytowy i ocena ryzyka kredytowego.....	28
Jakość portfela kredytowego oraz stan rezerw celowych.....	29
2. Zarządzanie ryzykiem rynkowym	29
Informacje ogólne	29
Limity VaR w 2009 roku.....	29
Wpływ zmian cen na opcje walutowe.....	30
Zarządzanie ryzykiem płynności	30
Portfele replikacyjne	30
Nowy System Cen Transferowych (TPS).....	31
3. Adekwatność kapitałowa.....	31
4. Ryzyko operacyjne i nadzór nad zgodnością z normami (Compliance)	31
VII. Informacje dla inwestorów	32
1. Struktura akcjonariatu ING Banku Śląskiego S.A.	32
2. Cena akcji ING Banku Śląskiego S.A.	32
3. Zmiany w organach statutowych Banku	33
4. Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A.	34
5. Ratingi	34
6. Informacja o audytorze	35
VIII. Rozwój organizacji i infrastruktury grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2009 roku	36
1. IT i Operacje	36
2. Rozwój elektronicznych kanałów dystrybucji	36
3. Sieć placówek bankowych	37
4. Zarządzanie kadrami	38
IX. Kierunki rozwoju działalności ING Banku Śląskiego w 2009 roku	39
X. Oświadczenia Zarządu ING Banku Śląskiego S.A.	41
1. Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań	41
2. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.....	41
3. Dodatkowe informacje	41
Zawarte umowy	41
Liczba i wartość tytułów egzekucyjnych	41

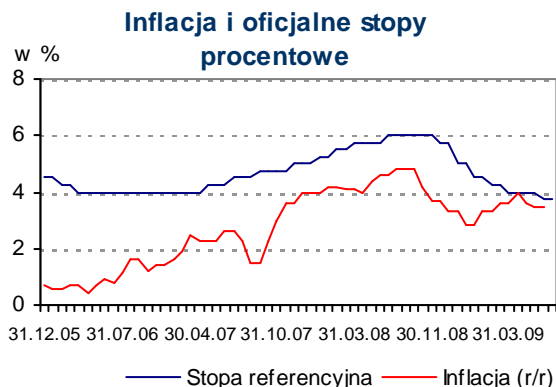
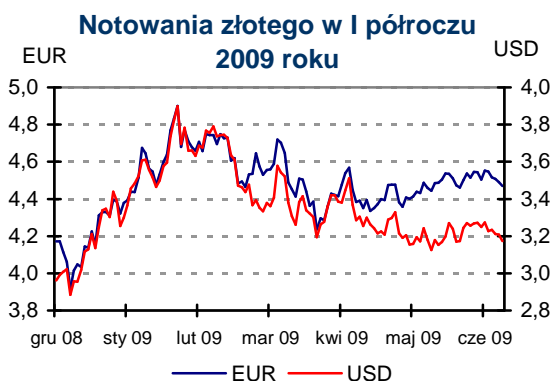
I. UWARUNKOWANIA MAKROEKONOMICZNE W I PÓŁROCZU 2009 ROKU

1. Podstawowe trendy w gospodarce

Pomimo obniżenia tempa wzrostu, polska gospodarka okazała się najbardziej odporna w Unii Europejskiej na zaburzenia występujące w gospodarce globalnej. W I kwartale 2009 roku Produkt Krajowy Brutto wzrósł w Polsce o 0,8%. Z prognoz przygotowanych w ING Banku Śląskim S.A. wynika, że w II kwartale 2009 roku PKB wzrośnie o 0,3%.

Główne widoczne konsekwencje spowolnienia gospodarczego w Polsce w I półroczu 2009 roku to:

- Rosnąca liczba osób pozostających bez pracy – stopa bezrobocia wzrosła z 9,5% na koniec 2008 roku do 10,7% w czerwcu 2009 roku.
- Obniżenie się tempa wzrostu wynagrodzeń – w czerwcu 2009 roku przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw było o 2,0% wyższe w porównaniu z czerwcem poprzedniego roku.
- Dalsze osłabienie i znaczna zmienność notowań złotego. W efekcie utrzymującej się awersji do ryzyka w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, w ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2009 roku złoty stracił 7,1% zarówno w stosunku do dolara jak i euro.
- Relatywnie wysoki poziom inflacji – na skutek wzrostu kosztów utrzymania mieszkań oraz cen żywności, alkoholu i wyrobów tytoniowych w czerwcu 2009 roku ceny towarów konsumpcyjnych i usług były o 3,5% wyższe niż rok wcześniej.
- Wzrost deficytu finansów publicznych. Niższe niż zapisane w ustawie budżetowej dochody (głównie z tytułu podatków CIT) spowodowały, że rząd przygotował projekt nowelizacji budżetu zakładający wzrost deficytu budżetowego w 2009 roku do poziomu 27 mld zł zamiast pierwotnie przyjętego w wysokości 18 mld zł.

2. Polityka pieniężna

Pogarszające się perspektywy polskiej gospodarki, utrudniony dostęp podmiotów gospodarczych do kredytów oraz złagodzenie presji płacowej i inflacyjnej dostarczały Radzie Polityki Pieniężnej argumentów za dalszym rozluźnianiem polityki pieniężnej.

W wyniku czterokrotnych obniżek, przeprowadzonych w ciągu I półrocza 2009 roku stopy procentowe spadły o 150 p.b. i na koniec czerwca 2009 roku kształtowały się na następujących poziomach:

- stopa referencyjna – 3,50%,
- stopa redyskonta weksli – 3,75%,
- stopa lombardowa – 5,00%,

- stopa depozytowa – 2,00%.

W celu stworzenia sektorowi bankowemu dodatkowych możliwości rozwoju akcji kredytowej, RPP zmniejszyła również stopę rezerwy obowiązkowej z 3,50% na 3,00%. Decyzja ta obowiązuje od 30 czerwca 2009 roku.

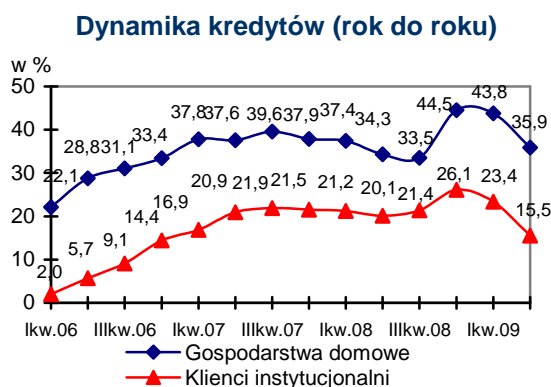
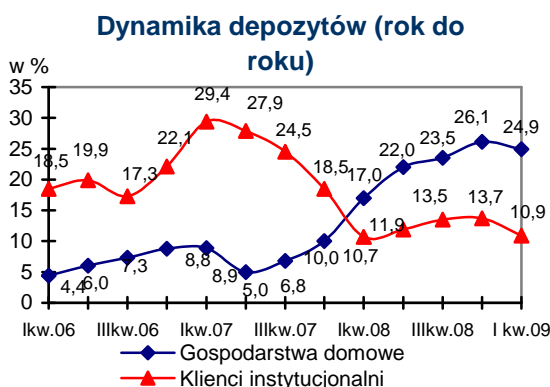
W ramach wspierania przedsiębiorczości, rząd przyjął natomiast zasady udzielania poręczeń przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Potencjał kredytowy z tego tytułu szacuje się na około 20 mld zł. Ponadto, przygotowano projekt ustawy o dopłatach do kredytów hipotecznych osobom, które straciły pracę po 30 czerwca 2008 roku.

3. Sektor bankowy

Na koniec czerwca 2009 roku aktywa sektora bankowego wyniosły 1 053,7 mld zł, czyli były o 1% wyższe niż w grudniu 2008 roku.

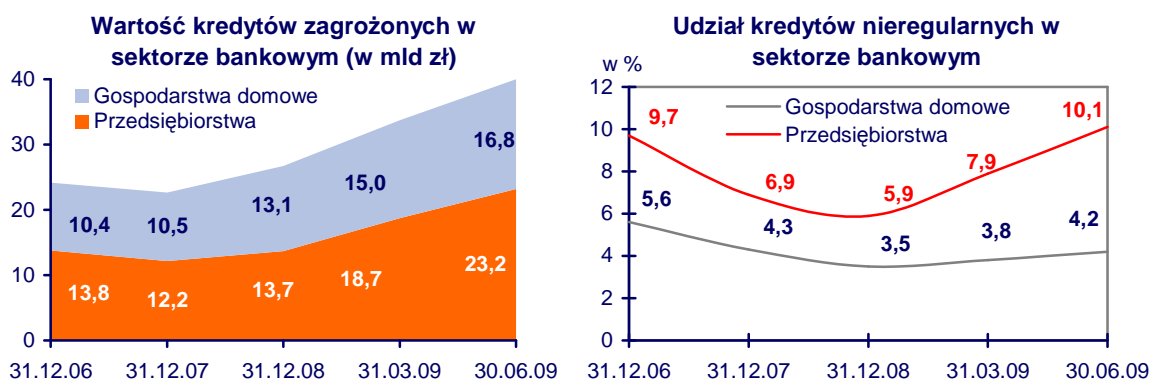
Sytuacja w zakresie kształtowania się podstawowych kategorii pieniężnych w I półroczu 2009 roku przedstawiała się następująco:

- Depozyty gospodarstw domowych.** Pierwsze miesiące 2009 roku cechował znaczny przyrost środków na rachunkach bankowych gospodarstw domowych. W ciągu I półrocza przyrosły one o 9,7% osiągając wartość 369,1 mld zł.
- Depozyty klientów instytucjonalnych.** Pogorszenie sytuacji finansowej firm wraz z ograniczonym dostępem do kredytów, zmuszającym je do finansowania działalności ze środków własnych, przyczyniły się do spadku wartości środków na rachunkach klientów instytucjonalnych. W czerwcu 2009 roku ukształtowały się na poziomie 234,1 mld zł, tj. o 0,9% niższym niż na koniec 2008 roku.
- Należności kredytowe od gospodarstw domowych.** Pomimo zastoju na krajowym rynku nieruchomości, spadku dynamiki wynagrodzeń, wzrostu liczby bezrobotnych, pogorszenia się nastrojów klientów oraz zaostrzenia polityk kredytowych, akcja kredytowa dla gospodarstw domowych wzrosła o 8,2% i osiągnęła poziom 406,3 mld zł. Pewna część tego wzrostu wynikała z deprecjacji złotego (w czerwcu kredyty walutowe stanowiły około 40% całego portfela). Wsparciem dla aktywności kredytowej banków był także rządowy program Rodzina na swoim, który po wprowadzonych na początku roku zmianach cieszył się coraz większą popularnością wśród klientów banków.
- Należności kredytowe od klientów instytucjonalnych.** Wprowadzenie rygorystycznych polityk kredytowych przez banki, jak i obniżenie skłonności firm do podejmowania przedsięwzięć inwestycyjnych zastopowały przyrost tego portfela. W ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2009 roku zaangażowanie kredytowe sektora bankowego w odniesieniu do klientów instytucjonalnych przyrosło o 1,0% (do poziomu 276,9 mld zł). Ponieważ około 1/4 portfela przypadło na kredyty walutowe można szacować, że akcja kredytowa obniżyła się w stosunku do poziomu z końca 2008 roku.

Według wstępnych danych, w I półroczu 2009 roku zysk netto sektora bankowego wyniósł 4,3 mld zł, czyli był o połowę niższy od zanotowanego w I półroczu poprzedniego roku. Spadek wyników finansowych banków był przede wszystkim wynikiem:

- Pogorszenia się sytuacji finansowej klientów banków i istotnego wzrostu kosztów ryzyka.
- Utrzymującej się wojny cenowej o depozyty wywołanej spadkiem płynności i wzajemnego zaufania pomiędzy instytucjami finansowymi, która wpływała niekorzystnie na główny element dochodów, tj. poziom dochodów odsetkowych.
- Ujemnej wyceny walutowych transakcji opcyjnych zawartych z klientami. Według Komisji Nadzoru Bankowego, w połowie kwietnia 2009 roku negatywna wycena z tytułu zaangażowania podmiotów w walutowe transakcje opcyjnie wynosiła 4,5 mld zł.¹

Stosowanie przez banki łagodnej polityki kredytowej i dynamiczny rozwój akcji kredytowej w okresie ożywionego wzrostu gospodarczego przyczyniły się – w momencie pogorszenia się koniunktury gospodarczej – do znacznego wzrostu wartości kredytów zagrożonych. Pewien wpływ na wielkość tego portfela miało zaangażowanie banków w walutowe transakcje pochodne z klientami. W efekcie tych zjawisk, udział kredytów zagrożonych w należnościach od sektora niefinansowego wzrósł z 4,4% w grudniu 2008 roku do 6,3% w czerwcu 2009 roku.

W celu zapewnienia właściwego bufora kapitałowego w warunkach trudnej sytuacji w otoczeniu makroekonomicznym, większość banków zdecydowała o przeznaczeniu całości zysków za 2008 rok na zwiększenie funduszy własnych. Niektóre z nich otrzymały również pożyczki podporządkowane od swoich właścicieli.

Na skutek podniesienia funduszy własnych, ostrożnego zarządzania kapitałem i ograniczania rozwoju do kluczowych sfer działalności, jak i nadal dobrej jakości portfeli kredytowych, poziom wyposażenia banków w kapitał był zadowalający. Na koniec czerwca 2009 roku współczynnik wypłacalności większości banków znajdował się na poziomie powyżej 10%.

4. Rynek kapitałowy

Pierwsze dwa miesiące 2009 roku to okres kontynuacji głębokich spadków cen akcji na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Z początkiem marca, pojawiły się na warszawskim parkiecie wzrosty i w drugiej połowie czerwca główny indeks giełdowy przebił linię tendencji zwykłej. W ostatnich dniach czerwca wystąpiło natomiast kilkuprocentowe cofnięcie się notowań cen akcji a WIG znajdował się w trendzie bocznym. W wyniku tych tendencji, w ciągu I półrocza 2009 roku ceny akcji na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych wzrosły o 11,7%. W ujęciu sektorowym najlepszą inwestycją okazały się akcje spółek z tych sektorów, które zanotowały największą przecenę w 2008 roku, tj. deweloperów (wzrost o 62,4%) i spółek działających w branży spożywczej (przyrost o 69,1%).

¹ KNF Aktualizacja danych o zaangażowaniu przedsiębiorstw w walutowe instrumenty pochodne, 28 kwietnia 2009 r. Wycena przeprowadzona przy kursie euro 4,28 zł.

Najwyższy spadek cen dotknął natomiast akcje spółek bankowych (subindeks Banki obniżył się o 15,4%).

Na koniec czerwca 2009 roku wartość notowanych na warszawskiej giełdzie spółek krajowych wyniosła 286,4 mld zł, czyli była o 7,1% wyższa w porównaniu z grudniem 2008 roku. W I półroczu 2009 roku na parkiecie zadebiutowało 6 spółek, podczas gdy 4 zostało wycofanych z obrotu.

W ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2009 roku, w trakcie obrotów sesyjnych zmieniły właściciela akcje o wartości 146,6 mld zł, czyli o 14% niższej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Rozwijał się natomiast nadal rynek kontraktów terminowych. W I półroczu 2009 roku całkowity wolumen obrotu wszystkimi instrumentami pochodnymi wyniósł 6,3 mln sztuk, tj. był o około 4% wyższy niż rok wcześniej.

Po pierwszych sześciu miesiącach 2009 roku, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie była liderem w regionie Europy Środkowo-Wschodniej w kategorii kapitalizacji oraz obrotów akcjami (wyprzedzając w tym zakresie Wiener Boerse). GPW zajmowała także dobrą pozycję w Europie na rynku ofert pierwotnych. Według raportu IPO Watch Europe, w pierwszej połowie 2009 roku GPW wyprzedziła pod względem liczby debiutów wszystkie giełdy europejskie.

Po znacznym spadku zanotowanym w I kwartale, wiosną poprawiła się sytuacja na rynku funduszy inwestycyjnych. W końcu czerwca 2009 roku wartość aktywów netto funduszy inwestycyjnych wyniosła 77,2 mld zł (wobec 73,7 mld zł na koniec grudnia 2008 roku). Wzrost wartości aktywów funduszy był przede wszystkim rezultatem poprawy wyników zarządzania (na skutek wzrostu indeksów giełdowych), w mniejszym natomiast zmiany podstawy inwestorów w stosunku do inwestowania w fundusze i znaczących odkupień (szacuje się, że okresie maj-czerwiec dodatnie saldo przepływu kapitału do funduszy inwestycyjnych wyniosło 0,6 mld zł).

5. Czynniki makroekonomiczne, które będą miały wpływ na działalność sektora bankowego w 2009 roku

Prognozy opracowane w ING Banku Śląskim S.A. wskazują, że w III kwartale 2009 roku Polska zanotuje spadek PKB. Następnie sytuacja gospodarcza powinna powoli poprawiać się i w ostatnim kwartale 2009 roku pojawi się niewielki wzrost gospodarczy. Bank przewiduje, że w skali całego 2009 roku PKB w Polsce nieznacznie wzrośnie (o 0,4%). Motorem wzrostu będzie spożycie indywidualne oraz eksport netto przy jednoczesnym spadku wielkości inwestycji.

Skomplikowana sytuacja w otoczeniu makroekonomicznym wywrze niekorzystny wpływ na kondycję sektora bankowego, zarówno w zakresie dynamiki jego rozwoju, jak i osiąganym wyników finansowych. Mniejszy potencjał wzrostowy rynku, utrzymująca się presja na marżę, brak potencjału wzrostu dochodów z rynków kapitałowych, ograniczone możliwości redukcji kosztów działania oraz znacznie większe koszty ryzyka prawdopodobnie spowodują obniżenie zyskowności sektora bankowego.

Zagrożeniem dla rozwoju banków działających w Polsce może okazać się w szczególności:

- Utrzymująca się recesja u głównych partnerów gospodarczych Polski doprowadzająca do istotnego pogorszenia się kondycji finansowej przedsiębiorstw oraz znacznego wzrostu bezrobocia i spadku dochodów ludności. Zjawiska te będą wpływać niekorzystnie na zdolność klientów banków do terminowej obsługi kredytów i spowodują znaczny wzrost kosztów ryzyka.
- Silna deprecjacja złotego skutkująca wzrostem zobowiązań klientów z tytułu walutowych kredytów mieszkaniowych oraz zobowiązań z tytułu walutowych transakcji opcyjnych.
- Znaczny spadek cen nieruchomości, obniżający wartość zabezpieczeń kredytów mieszkaniowych.
- Spadek zaufania do banków powodujący masowe wycofanie środków klientów z rachunków bankowych.
- Zła sytuacja finansowa spółek-matek polskich banków ograniczająca możliwości rozwojowe i dostęp do kapitału polskich spółek-córek.

II. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2009 ROKU

1. Wzrost bazy klientów

Na koniec czerwca 2009 roku z usług ING Banku Śląskiego S.A. korzystało:

- 2 484 tys. klientów indywidualnych, czyli o 66,8 tys. więcej niż w końcu 2008 roku,
- 188,4 tys. małych firm, co oznacza przyrost o 9,3 tys. w ciągu I półrocza 2009 roku,
- oraz 12 926 klientów korporacyjnych wobec 12 976 podmiotów w grudniu 2008 roku.

Wielomilionowa, baza lojalnych klientów stanowi ważny atut ING Banku Śląskiego S.A. w warunkach gorszej koniunktury gospodarczej i niższego tempa wzrostu zapotrzebowania na usługi bankowe.

2. Poprawa pozycji na rynku kredytowym

Na koniec czerwca 2009 roku łączna wartość należności kredytowych brutto grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. od klientów wyniosła 25 794,0 mln zł, czyli przyrosła o 1 437,3 mln zł (tj. o 5,9%) w porównaniu z końcem 2008 roku. Szacuje się, że grupa kapitałowa dysponowała 3,9 –procentowym udziałem w wartości należności kredytowych całego sektora bankowego (wobec 3,7% na koniec 2008 roku).

Poprawa pozycji grupy kapitałowej Banku na rynku kredytowym była efektem:

- Dynamicznego wzrostu zaangażowania kredytowego w stosunku do klientów detalicznych. W czerwcu 2009 roku wartość kredytów dla klientów detalicznych ukształtowała się na poziomie 8 568,8 mln zł i wzrosła o 1 344,8 mln zł (czyli o 18,6%) w stosunku do stanu z końca 2008 roku. W ujęciu rocznym grupa zanotowała 51,6 –procentowy wzrost portfela kredytowego.
- Utrzymania wartości akcji dla klientów korporacyjnych na poziomie z końca 2008 roku. Należności kredytowe od klientów korporacyjnych wynosiły 17 225,2 mln zł, tj. były o 0,5% wyższe niż na koniec 2008 roku. W skali roku kredyty korporacyjne wzrosły natomiast o 15,8%.

Tabela. Wartość kredytów dla klientów grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

	30.06.2009 mln zł	31.12.2008 mln zł	30.06.2008 mln zł	30.06.2009/ 31.12.2008	30.06.2009/ 30.06.2008
Kredyty ogółem	25 794,0	24 356,7	20 520,8	105,9%	125,7%
Klientów detalicznych ogółem	8 568,8	7 224,0	5 650,6	118,6%	151,6%
Klientów korporacyjnych ogółem	17 225,2	17 132,7	14 870,2	100,5%	115,8%

3. Utrzymanie stanu depozytów detalicznych

Na koniec czerwca 2009 roku ogólna wartość środków zgromadzonych na rachunkach grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. wyniosła 46 352,8 mln zł i była o 1 086,8 mln zł (tj. 2,3%) niższa niż w grudniu 2008 roku. Wg szacunków, grupa kapitałowa Banku posiadała 7,4% ogólnej wartości środków zdeponowanych w sektorze bankowym (wobec 8,0% w końcu 2008 roku).

W ciągu I półrocza 2009 roku wzrósł podstawowy składnik bazy depozytowej grupy kapitałowej Banku, tj. depozyty detaliczne. W czerwcu 2009 roku wynosiły one 33 288,5 mln zł wobec 32 517,5 mln zł w końcu 2008 roku (wzrost o 2,4%).

Tabela. Wartość depozytów klientów grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

	30.06.2009 mln zł	31.12.2008 mln zł	30.06.2008 mln zł	30.06.2009/ 31.12.2008	30.06.2009/ 30.06.2008
Depozyty ogółem	46 352,8	47 439,6	47 478,4	97,7%	97,65
Klientów detalicznych ogółem	33 288,5	32 517,5	30 477,1	102,4%	109,2%
Klientów korporacyjnych ogółem	13 064,3	14 922,1	17 001,3	87,6%	76,8%

4. Wyniki finansowe

Zysk netto grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2009 roku wyniósł 263,5 mln zł, czyli był o 35,3% niższy od uzyskanego w I półroczu 2008 roku.

Główne czynniki kształtujące wynik finansowy grupy kapitałowej Banku w I półroczu 2009 roku to:

- Wzrost wyniku na działalności podstawowej. W I półroczu 2009 roku wyniósł on 1 242,4 mln zł i był o 3,0% wyższy niż w I półroczu 2008 roku. Został on uzyskany na drodze wzrostu wyniku z odsetek (21,4%), wyniku z tytułu prowizji (o 3,6%) oraz spadku pozostałych dochodów (o 61,6%). Przy czym, w pozostałych dochodach I półrocza 2009 roku uwzględniono 124,9 mln zł ujemnej wyceny z tytułu walutowych transakcji opcyjnych zawartych z klientami, podczas gdy rok wcześniej 25,3 mln zł dochodu z tytułu sprzedaży akcji MasterCard Incorporated.
- Spadku kosztów działania. Wyniosły one 745,5 mln zł i były o 1,3% niższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Obniżyły się przede wszystkim koszty personelu, działań marketingowych oraz realizacji nowych projektów.
- Wyższe obciążenie kosztami ryzyka. W I półroczu 2009 roku saldo odpisów z tytułu utraty wartości aktywów było ujemne i wyniosło 165,6 mln zł (wobec dodatniego w analogicznym okresie poprzedniego roku na poziomie 58,2 mln zł). Kwota ta obejmuje również rezerwy utworzone na należności firm z tytułu zapadłych transakcji opcyjnych (w wysokości 81,5 mln zł).

W I półroczu 2009 roku całkowite dochody grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. (obejmujące oprócz zysku netto również inne pozycje przychodów i kosztów uwzględnione w kapitałach własnych) wyniosły 292,6 mln zł w porównaniu z 291,1 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Tabela. Wyniki finansowe grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

	I półrocze 2009 mln zł	I półrocze 2008 mln zł	Zmiana I półrocze 2009 / I półrocze 2008
Dochody z działalności operacyjnej*	1 242,4	1 206,0	3,0%
Koszty ogółem	-745,2	-755,2	-1,3%
Wynik przed kosztami ryzyka	497,2	450,8	10,3%
Koszty ryzyka	-165,6	58,2	x
Zysk (strata) brutto	331,6	508,9	-34,8%
Zysk (strata) netto	263,5	407,5	-35,3%
Zysk (strata) na 1 akcję zwykłą (zł)	20,3	31,3	-35,3%
Wskaźnik rentowności (%)	17,0	28,2	-11,2 p.p.
Wskaźnik zwrotu na aktywach (%)	0,8	1,5	-0,7 p.p.
Wskaźnik zwrotu z kapitału (%)	13,5	23,7	-10,2 p.p.
Wskaźnik udziału kosztów (%)	60,0	62,6	-2,6 p.p.
Współczynnik wypłacalności (%)	10,87	11,22	-0,35 p.p.

*/ Włącznie z udziałem w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności

5. Realizacja projektów kluczowych dla stabilnego rozwoju organizacji

Na szczególną uwagę zasługują efekty uzyskane w ramach następujących projektów:

- Nowa aplikacja Front-End. W I półroczu 2009 roku zakończono kolejne etapy wdrażania nowego systemu oddziałowego i udostępniono w nim m.in. obsługę lokat niestandardowych, produktów strukturyzowanych oraz przelewów w systemie bankowości telefonicznej.
- Projekt Self-banking. Bank koncentrował się przede wszystkim na zwiększeniu dostępności urządzeń zainstalowanych w strefach samoobsługowych, w które było wyposażonych ponad 80% placówek Banku.
- Nowe podejście do obsługi klientów z segmentu Bankowości Prywatnej. Obok przyjęcia nowego kryterium segmentacyjnego, Bank przygotował rozwiązania finansowe dopasowane do indywidualnych potrzeb klientów i ich planów na życie poprzez zaoferowanie pięciu profili inwestycyjnych. Ponadto, rozpoczęto tworzenie odpowiednich struktur (w tym sprzedażowej) dedykowanych do obsługi segmentu PB.
- Zmiany w modelu obsługi klientów z segmentu Small Business. W każdym Regionie Bank utworzył Centrum Small Business, co powinno sprzyjać dostosowaniu działalności do realiów panujących w danym regionie Polski i podniesieniu jakości obsługi klientów.
- Projekt Working Capital Management. Zakłada on zaproponowanie klientom korporacyjnym profesjonalnych i indywidualnie dobranych rozwiązań w zakresie zarządzania kapitałem obrotowym. W trudnych warunkach na rynku, nowe podejście do obsługi finansowej firm powinno przyczynić się do pozyskania nowych klientów.
- Prace w obszarze płatności zagranicznych. W kwietniu 2009 roku Bank wdrożył pełną obsługę płatności przychodzących SEPA CT poprzez nowy system obsługi rozliczeń w euro. Natomiast w czerwcu został bezpośrednim uczestnikiem systemu TARGET2.

W wyniku zmian wprowadzonych zarówno w sferze IT i Operacji jak i dalszego rozwoju funkcjonalności elektronicznych kanałów dystrybucji, udział transakcji automatycznych w ogólnej liczbie transakcji przeprowadzonych w ING Banku Śląskim S.A. wzrósł z 92,2% w grudniu 2008 roku do 93,8% w czerwcu 2009 roku.

6. Nagrody i wyróżnienia

W ciągu I półrocza 2009 roku ING Bank Śląski S.A. otrzymał następujące nagrody i wyróżnienia:

- status TOP RATED, wyróżnienie w dziedzinie usług powierniczych przyznane przez prestiżowy amerykański kwartalnik branżowy Global Custodian,
- medal św. Brata Alberta za 2008 rok dla Fundacji ING Dzieciom za wspieranie przedsięwzięć na rzecz osób niepełnosprawnych,
- *Różę bez kolców* czasopisma Home&Market – pierwsze miejsce w rankingu najlepszych banków według oceny największych przedsiębiorstw w Polsce,
- pierwsze miejsce w kategorii *Banki i doradcy inwestycyjni* w XIV edycji rocznika Book of Lists (największej i najdłużej obecnej na polskim rynku wydawniczym polsko-angielskiej publikacji biznesowej, która na bieżąco śledzi przemiany zachodzące w polskim biznesie),
- trzecie miejsce w rankingu *Giełdowa Spółka Roku*, organizowanym przez Puls Biznesu,
- *Lamparty 2008* – nagrodę bankowców za najbardziej podziwianą kreację wizerunku marki bankowej,
- *Firma Bliska Środowisku* – tytuł przyznany w konkursie organizowanym przez Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej,
- tytuł *Superbrand Polska* w czwartej edycji Superbrands organizowanym przez międzynarodową organizację Superbrands,
- Kryształową Statuetkę Marki Godnej Zaufania w kategorii *bank* w największym europejskim

sondażu konsumenckim (European Trusted Brands), którego organizatorem był Reader's Digest,

- trzecie miejsce dla Zespołu Ekonomistów Banku w pierwszej edycji konkursu na najlepszych analityków organizowanego przez NBP oraz dzienniki Rzeczpospolita i Parkiet,
- najwyższą pozycję wśród polskich ekonomistów dla Mateusza Szczurka, Głównego Ekonomisty Banku w międzynarodowym rankingu Thomson Reuters Extel Survey.

Ponadto, wchodzące w skład grupy kapitałowej Banku ING Securities S.A. zostało uhonorowane następującymi wyróżnieniami:

- pierwszym miejscem w kategorii *Stockbroker Companies* w rankingu rocznika Book of Lists,
- drugim miejscem w rankingu najlepszych instytucji finansowych dziennika Rzeczpospolita za wyniki w 2008 roku w kategorii *Domy maklerskie*,
- tytułem najlepszych analityków na europejskich rynkach wschodzących (EMEA) w badaniu Thomson Reuters Extel Survey, który przyznano Milenie Olszewskiej-Miszuris i Piotrowi Palenikowi.

III. DZIAŁALNOŚĆ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2009 ROKU

1. Bankowość detaliczna

Zmiany w ofercie produktów i zasadach obsługi klientów

Działania, podejmowanie przez ING Bank Śląski S.A. w zakresie oferty i zasad obsługi klientów wpisywały się w ogólną strategię działania instytucji, polegającą na oferowaniu prostej i uczciwej oferty, upraszczaniu i automatyzacji procesów oraz zwiększaniu znaczenia bankowości internetowej w procesach obsługi klientów.

Główne modyfikacje oferty depozytowej, wprowadzone przez Bank w I połowie 2009 roku polegały na:

- Zaproponowaniu posiadaczom Otwartego Konta Oszczędnościowego w złotych kolejnych atrakcyjnie oprocentowanych lokat złotych: *Ekstra Premii 5* (oferowanej wyłącznie w oddziałach Banku) oraz *eLokaty* (sprzedawanej przez Internet). Oprocentowanie tych produktów (wprowadzonych na rynek w połowie stycznia) było następnie kilkakrotnie dostosowywane do sytuacji panującej na rynku.
- Wprowadzaniu na rynek kolejnych produktów strukturyzowanych zróżnicowanych zarówno pod względem formuły prawnej, horyzontu inwestycyjnego, jak i grupy docelowej klientów. W sumie przeprowadzono 14 subskrypcji produktów strukturyzowanych typu *Inwestycyjny Plan Ubezpieczeniowy* oraz 4 *Inwestycyjnych Lokat Terminowych*. Ponadto, zaoferowano klientom kolejne pakiety *Funduszu z Lokatą*.
- Prowadzeniu akcji promocyjnych związanych ze sprzedażą rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych – *Kont z Lwem*, takich jak: *100 złotych za pensje na koncie* oraz *300 punktów na start* (w ramach programu *Bankujesz-kupujesz*).
- Wprowadzeniu oferty specjalnej *Procenty za dopłaty* dla oszczędzających na Otwartych Kontach Oszczędnościowych i Otwartych Kontach Oszczędnościowych Direct. Zaproponowana w ostatnich dniach maja oferta była połączona z konkursami *Oszczędzaj i wygraj* oraz *Royal Collection*. Obok dodatkowego oprocentowania klienci mieli możliwość wygrania atrakcyjnych nagród rzeczowych, przy czym szanse na wygrane rosły proporcjonalnie do wzrostu wartości wpłaconych nowych środków.

W obszarze produktów kredytowych Bank przede wszystkim:

- Wprowadzał zmiany w kryteriach przygotowywania baz preskoringowych, których celem było ograniczenie ryzyka kredytowego i uatrakcyjnienie oferty dla najlepszych klientów.
- Wydłużył okres spłaty pożyczki pieniężnej z oferty preskoringowej dostępnej w ING BankOnLine oraz dodał możliwość skorzystania z programu ubezpieczeniowego *Bezpieczna Pożyczka*.
- Wycofał z oferty pożyczki gotówkowe ze zmienną stopą procentową.
- Dostosował marże kredytowe stosowane w ofercie dla małych firm do złożonej sytuacji rynkowej.

W ciągu I półroczu 2009 roku Bank wprowadzał także zmiany w *Tabeli Opłat i Prowizji*. Wynikały one z analizy kosztów i uwzględniały cele projektu *Najbardziej internetowy bank*. Dlatego też podwyższone zostały opłaty za operacje przeprowadzane w oddziałach przy utrzymaniu bezpłatnego oferowania szeregu usług internetowych (*Konta Direct*, przelewów ING BankOnLine dla klientów indywidualnych).

Z początkiem 2009 roku Bank zmienił podejście do obsługi klientów zamożnych i wydzielił dwa segmenty: Personal Banking (klienci z aktywami na poziomie przynajmniej 200 tys. zł) oraz Private Banking (z aktywami 1 mln zł i więcej).

Klienci z segmentu Personal Banking znajdują się pod opieką osobistych Doradców, którzy są dostępni w 30 Centrach Bankowości Prywatnej zlokalizowanych w wybranych placówkach Banku na

terenie całego kraju. Głównym elementem oferty Personal Banking jest Konto VIP, dzięki któremu klienci mają zapewniony bezpłatny dostęp do ulokowanych w Banku środków przez specjalną linię telefoniczną oraz bezpłatne wypłaty we wszystkich bankomatach w całej Polsce.

W czerwcu 2009 roku Bank obsługiwał w ramach Personal Banking ponad 24 tys. klientów, którzy posiadali aktywa o łącznej wartości około 6 mld zł.

Bank przystąpił jednocześnie do budowy struktur dla klientów Private Banking (początkowo obsługa ich była prowadzona w Centrum Inwestycyjnym w Warszawie). Stworzenie grupy Doradców Private Banking, dedykowanej do obsługi tego segmentu ma na celu zapewnienie klientom łatwiejszego dostępu do atrakcyjnej i dostosowanej do ich indywidualnych potrzeb oferty. Opracowano również pięć profili inwestycyjnych, charakteryzujących się różnym poziomem ryzyka. W I połowie 2009 roku większość klientów wybrała preferowany przez siebie profil inwestycyjny i Bank zaproponował im modelowe portfele funduszy inwestycyjnych, odpowiadające wybranemu przez nich poziomowi ryzyka. Z myślą o tej grupie klientów przeprowadzono także cztery subskrypcje *Inwestycyjnych Lokat Terminowych* oraz wprowadzono sześć nowych *Lokat z Funduszem*.

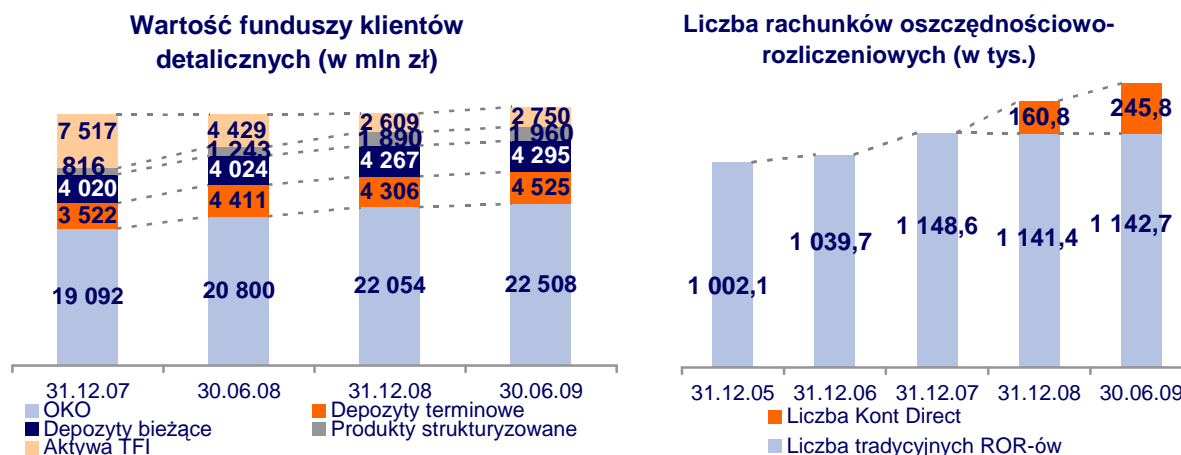
W czerwcu 2009 roku z oferty Private Banking ING Banku Śląskiego S.A. korzystało około 1,6 tys. klientów, którzy powierzyli mu aktywa o łącznej wartości ponad 4 mld zł.

W I półroczu 2009 roku Bank wprowadził także zmiany w systemie obsługi małych firm. W każdym Regionie Bank utworzył Centrum Small Business, co powinno pozwolić na dostosowanie działalności do realiów panujących na lokalnych rynkach i przyczynić się do podniesienia jakości obsługi klientów.

Działalność depozytowa

Na dzień 30 czerwca 2009 roku łączna wartość oszczędności powierzonych ING Bankowi Śląskiemu S.A. przez klientów detalicznych wynosiła 36 038,4 mln zł, wobec 35 126,5 mln zł w grudniu 2008 roku (wzrost o 2,6%).

Główną ich część stanowiły depozyty bankowe. Osiągnęły one poziom 33 288,5 mln zł, czyli były o 2,4% wyższe niż w końcu grudnia 2008 roku. Wynik ten przełożył się na 7,8 –procentowy udział w rynku depozytów gospodarstw domowych (w porównaniu z 8,2% udziałem na koniec 2008 roku).

Klienci detaliczni lokują wolne fundusze w ING Banku Śląskim S.A. przede wszystkim na *Otwartych Kontach Oszczędnościowych (OKO)*. Na koniec czerwca 2009 roku wartość środków zdeponowanych na rachunkach OKO wynosiła 22 508,3 mln zł, czyli wzrosła o 454,2 mln zł (o 2,1%) w porównaniu z grudniem 2008 roku. Przyrost ten był przede wszystkim rezultatem zaproponowanej przez Bank w końcu maja oferty specjalnej *Procenty za dopłaty*.

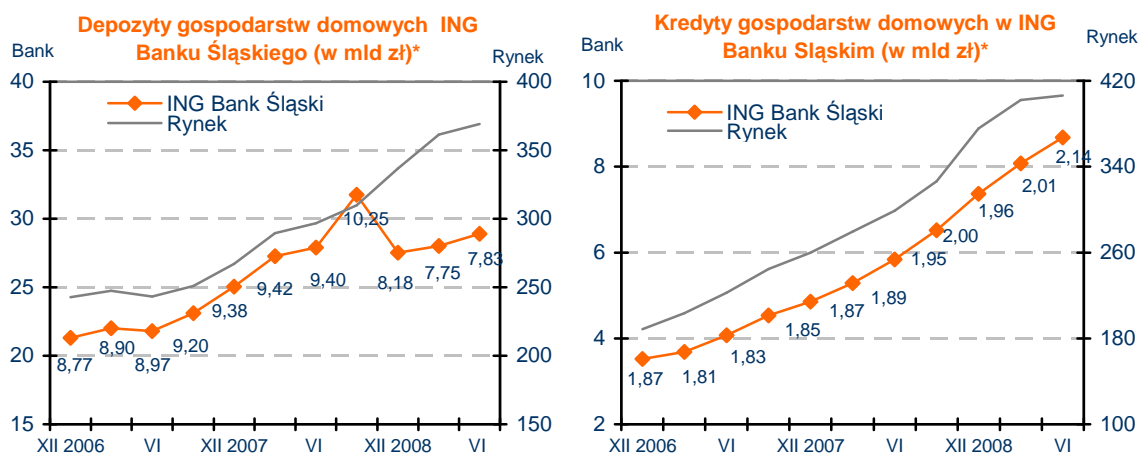
Utrzymywanie w ofercie atrakcyjnych lokat (*Ekstra Premii, eLokaty*) zaowocowało wzrostem stanu wkładów na rachunkach terminowych – z 4 306,1 mln zł w grudniu 2008 roku do 4 525,4 mln zł w czerwcu 2009 roku. Przyrosła także wartość środków zainwestowanych w produkty strukturyzowane –

z 1 890,2 mln zł w grudniu 2008 roku do 1 960,1 mln zł na koniec czerwca 2009 roku.

Zwiększył się w Banku istotnie zakres obsługi rozliczeniowej klientów detalicznych. Na koniec czerwca 2009 roku ING Bank Śląski S.A. prowadził 1 388,5 tys. rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych. Oznacza to, że w ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2009 roku Bank pozyskał netto 86,3 tys. ROR-ów. Główny udział w tym przyroście miały *Konta Direct*. Na koniec czerwca 2009 roku Bank posiadał 245,8 tys. tego typu rachunków (wzrost o 85,0 tys. w relacji do grudnia 2008 roku). Małe firmy korzystały natomiast w Banku z 180,6 tys. rachunków bieżących, w tym z 46,0 tys. *Kont Direct*. Na koniec 2008 roku liczby te wynosiły odpowiednio: 161,9 tys. rachunków bieżących i 27,6 tys. *Kont Direct*.

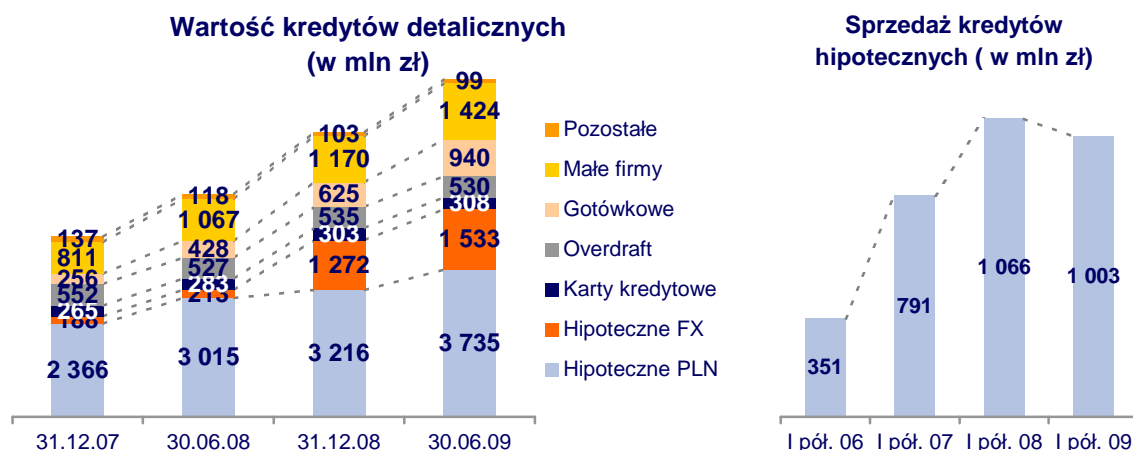
Poprawa sytuacji na giełdzie wpłynęła korzystnie na wartość aktywów netto ING TFI pozyskaną za pośrednictwem ING Banku Śląskiego S.A. Na koniec czerwca 2009 roku wyniosły one 2 749,9 mln zł (wobec 2 609,0 mln zł na koniec 2008 roku).

* Liczby informują o udziałach ING Banku Śląskiego w rynku.

Działalność kredytowa

Na koniec czerwca 2009 roku należności kredytowe ING Banku Śląskiego S.A. od klientów detalicznych wyniosły 8 568,8 mln zł. W ciągu I półrocza 2009 roku zaangażowanie kredytowe Banku w stosunku do klientów detalicznych wzrosło o 1 344,8 mln zł, tj. o 18,6%. Dzięki tym wynikom, Bank zwiększył swój udział w rynku należności kredytowych od gospodarstw domowych do poziomu 2,1% (2,0% w grudniu 2008 roku).

Główną rolę w aktywizacji działalności kredytowej ING Banku Śląskiego S.A. na rynku detalicznym pełniły kredyty hipoteczne i gotówkowe. Na koniec czerwca 2009 roku łączna wartość należności Banku z tytułu kredytów hipotecznych wyniosła 5 267,9 mln zł w porównaniu z 4 488,0 mln zł na koniec 2008 roku (wzrost o 17,4%). W ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2009 roku Bank udzielił kredytów hipotecznych na łączną kwotę 1 003 mln zł (wobec 1 066 mln zł w analogicznym okresie

poprzedniego roku). Z danych ZBP, wynika, że w I półroczu 2009 roku ING Bank Śląski S.A. posiadał prawie 7% udziału w sprzedaży kredytów hipotecznych (wobec 3,7% w I półroczu 2008 roku).

Wartość kredytów gotówkowych wzrosła natomiast z 624,6 mln zł w grudniu 2008 roku do 939,9 mln zł na koniec czerwca 2009 roku (tj. o 50,5%).

Znacznie zwiększyło się także zaangażowanie kredytowe Banku w odniesieniu do małych firm. Na koniec czerwca 2009 roku należności Banku z tego tytułu osiągnęły wartość 1 423,7 mln zł, czyli były o 21,7% wyższe niż na koniec 2008 roku.

Karty bankowe

ING Bank Śląski S.A. z bogatą gamą kart bankowych wydawanych zarówno klientom indywidualnym, jak i małym firmom, jest jednym z głównych emitentów kart bankowych w Polsce.

W I półroczu 2009 roku oferta kart płatniczych Banku została wzbogacona o:

- Kartę zbliżeniową ING (Maestro PayPass), która oprócz standardowych funkcji karty debetowej umożliwia realizowanie transakcji zbliżeniowych na małą kwotę bez konieczności potwierdzania transakcji kodem PIN czy też podpisem.
- K@rtę wirtualną ING. Jest to pierwsza w Polsce karta przepłacona bez fizycznego plastiku służąca do dokonywania transakcji bezgotówkowych na odległość (internetowych, telefonicznych i pocztowych). Jest ona przeznaczona dla klientów indywidualnych oraz małych firm będących jednocześnie użytkownikami ING BankOnLine.

Do końca czerwca 2009 roku ING Bank Śląski S.A. wydał klientom detalicznym 2 037,3 tys. kart płatniczych (czyli było ich o 2,7% więcej niż na koniec roku 2008 roku). Wśród kart wydanych klientom, 265,0 tys. stanowiły karty kredytowe. Powodzeniem wśród klientów cieszyły się nowo wyemitowane typy kart. Do końca czerwca 2009 roku Bank wydał 59,8 tys. kart zbliżeniowych oraz 2,0 tys. K@rt wirtualnych.

2. Bankowość korporacyjna

Zakres oferty i wprowadzone modyfikacje

Z badań ankietowych wynika, że ING Bank Śląski S.A. jest bankiem pierwszego wyboru dla dużych firm. Jest to m.in. zasługa dostosowanej do preferencji klientów, wysokiej jakości oferty produktowej, która należy do podstawowych czynników decydujących o wyborze banku przez klientów korporacyjnych.

W I półroczu 2009 roku Bank:

- Wdrożył Umowę Wieloproduktową, która zastąpiła dotychczas funkcjonujące trzy produkty: linię gwarancyjną, zintegrowany limit kredytowy oraz kredyt wielowalutowy. Główne korzyści dla klienta to: uzyskanie dostępu do kilku produktów kredytowych na podstawie jednego wniosku oraz możliwość skorzystania z różnych produktów w zależności od pojawiających się potrzeb.
- Udostępnił nowe rozwiązania dla kredytów w ramach Umbrella Facility Agreement – umowy ramowej zawieranej przez spółkę matkę z jednostką Grupy ING w Holandii lub Belgii, w ramach której następuje alokacja limitu na spółki zależne działające w krajach, w których Grupa ING ma swoje podmioty.
- Przygotował kompleksową ofertę dedykowaną sektorowi Jednostek Samorządu Terytorialnego.
- Zmodyfikował – skierowaną do segmentu dużych i średnich firm – lokatę eCall oraz zaproponował Nowy produkt depozytowy pod nazwą Lokata Terminowa.
- Wprowadził zmiany w ofercie kredytów preferencyjnych z dopłatami z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (podniesiono poziom dopłat i obniżono dla niektórych umów oprocentowanie).
- Podpisał nową umowę o współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w zakresie kredytów z premią termoizolacyjną i kredytów z premią remontową. Kredyty te wiążą się z

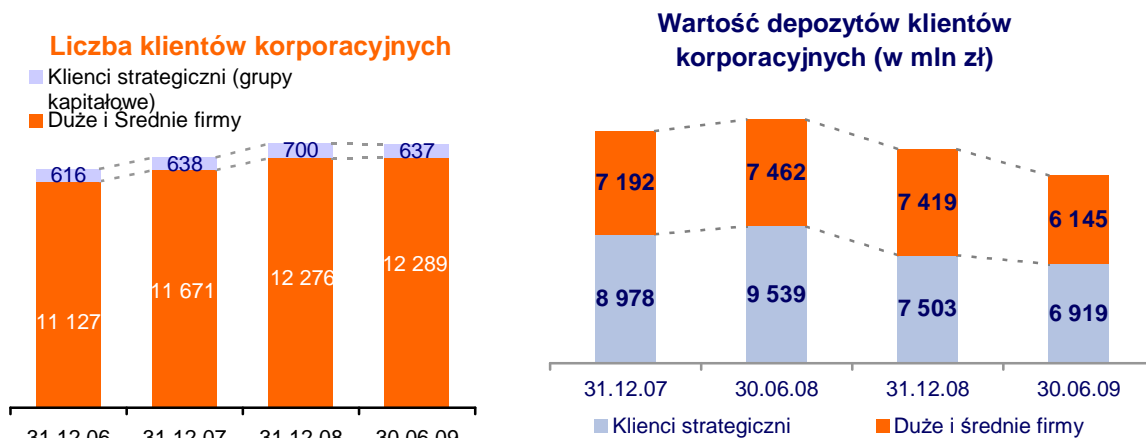
mniejszym ryzykiem dla Banku, ponieważ ich część (z reguły 20%) jest spłacana przez BGK. Prowadzono także przygotowania do wdrożenia nowego produktu – kredytu technologicznego, który uzupełni dotychczasową ofertę unijną.

W I półroczu 2009 roku instytucje zarządzające prowadziły nabory wniosków o dotacje w kilku programach operacyjnych, zarówno na poziomie krajowym (dla przedsiębiorców przetwarzających produkty rolne, realizujących projekty o wysokim poziomie technicznym oraz z zakresu ochrony środowiska), jak i na szczeblu województw (dla małych i średnich przedsiębiorstw). ING Bank Śląski S.A. aktywnie doradzał firmom zarówno w zakresie doboru programów pomocowych, jak i montażu finansowego projektów. Bank jednocześnie prowadził intensywną promocję programów poprzez spotkania indywidualne z przedsiębiorcami i przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego, jak i kontynuację cyklu *Śniadania z Unią*. Bank ponadto jest partnerem cyklu konferencji *Europejska Gmina – Europejskie Miasto* (organizowanych wspólnie z Gazetą Prawną, Ministerstwem Finansów i Ministerstwem Rozwoju Regionalnego), w trakcie których propagowana jest wiedza na temat efektywnego zarządzania środkami publicznymi przy wykorzystaniu nowoczesnych rozwiązań bankowych.

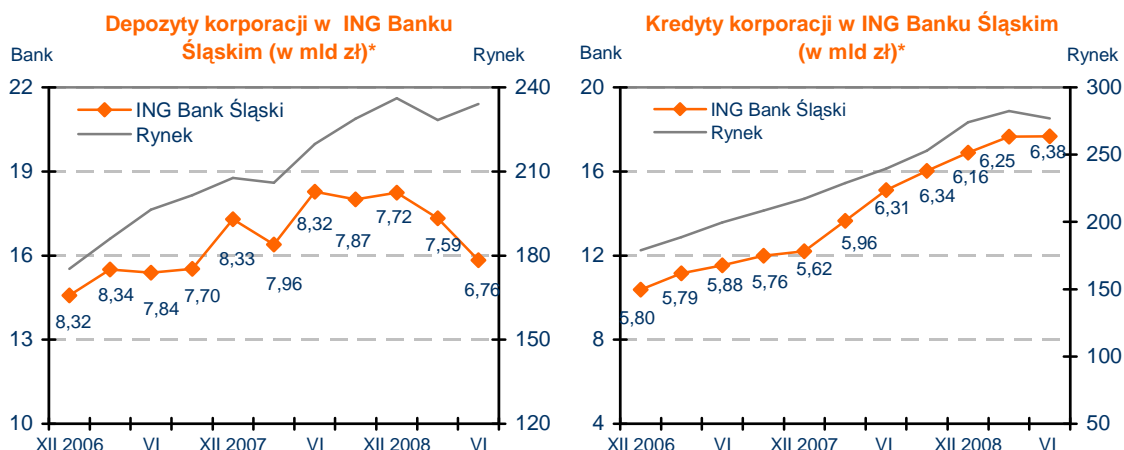
Działalność depozytowo-rozliczeniowa

Według stanu na 30 czerwca 2009 roku wartość depozytów klientów korporacyjnych wynosiła w Banku 13 064,3 mln zł (14 922,1 mln zł w grudniu 2008 roku). Szacuje się, że na koniec czerwca 2009 roku ING Bank Śląski S.A. posiadał 6,8% udziału w rynku depozytów klientów instytucjonalnych (wobec 7,7% na koniec 2008 roku).

Sytuacja w otoczeniu makroekonomicznym, a w szczególności pogorszenie się kondycji finansowej firm, jak i rosnąca konkurencja o wolne środki podmiotów, spowodowały, że w ciągu I półroczu 2009 roku obniżyła się zarówno wartość środków ulokowanych na rachunkach klientów korporacyjnej sieci sprzedaży (dużych i średnich firm), jak i rachunkach klientów strategicznych. Spadek ten wyniósł odpowiednio: 17,2% i 7,8%.

Stały, wysoki poziom atrakcyjności oferty depozytowo-rozliczeniowej ING Banku Śląskiego S.A. zaowocował 6 –procentowym przyrostem liczby rachunków bieżących klientów korporacyjnych. Wśród klientów korporacyjnych rosło także zainteresowanie elektronicznymi kanałami dystrybucji, a w szczególności najnowszym systemem bankowości internetowej – ING BusinessOnLine. Na koniec czerwca 2009 roku korzystało z niego 7,0 tys. firm.

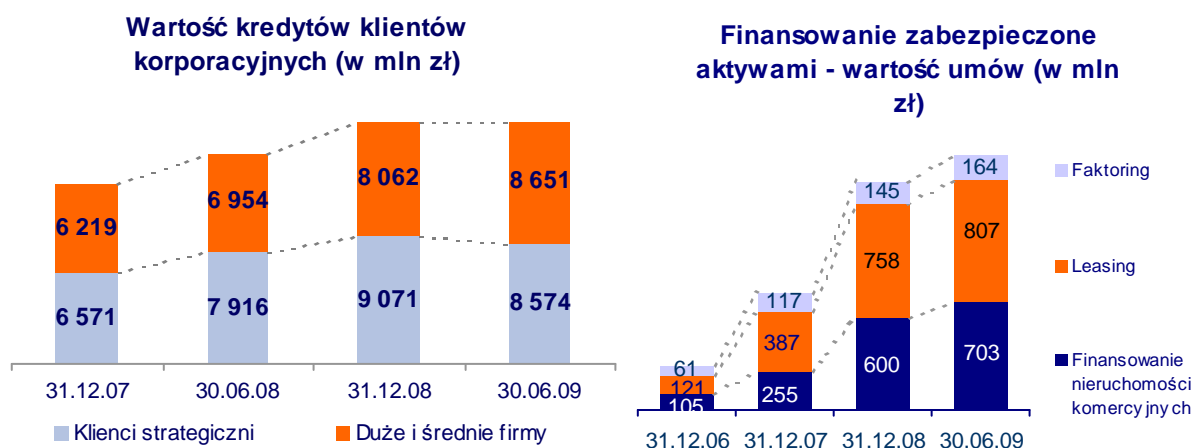
* Liczby informują o udziałach ING Banku Śląskiego w rynku.

Działalność kredytowa

Na koniec czerwca 2009 roku należności kredytowe ING Banku Śląskiego S.A. od klientów korporacyjnych wyniosły łącznie 17 225,2 mln zł wobec 17 132,7 mln zł w grudniu 2008 roku (wzrost o 0,5%). Szacuje się, że na koniec czerwca 2009 roku Bank posiadał 6,4% udziału w rynku kredytów klientów instytucjonalnych.

W I półroczu 2009 roku Bank zwiększył swoje zaangażowanie kredytowe w stosunku klientów korporacyjnej sieci sprzedaży. Należności Banku od tego segmentu klientów korporacyjnych wyniosły 8 650,7 mln zł i były o 7,3% wyższe w porównaniu z grudniem 2008 roku. W ramach współpracy z tą grupą klientów Bank m.in. podpisał umowy kredytowe z miastami Łódź i Gdańsk.

Akcja kredytowa Banku dla klientów strategicznych ukształtowała się natomiast na poziomie 8 574,5 mln zł, tj. spadła o 5,5% w stosunku do poziomu z grudnia 2008 roku.

Efektom prowadzonych na szeroką skalę działań w zakresie propagowania wiedzy na temat programów pomocowych z UE był znaczący wzrost zaangażowania kredytowego ING Banku Śląskiego S.A. związany z obsługą tych programów. Na koniec czerwca 2009 roku ogólna wartość udzielonych kredytów i wydanych promes na kredyty unijne wyniosła 2 681,2 mln zł (2 301,8 mln zł na koniec 2008 roku). Wśród firm objętych badaniem IBnGR, ING Bank Śląski S.A. zajmował pierwszą pozycję w zakresie kredytowania projektów unijnych z udziałem na poziomie 22%.

Pomimo niekorzystnej sytuacji na rynku, w I półroczu 2009 roku ING Bank Śląski S.A. zanotował wyraźne zacieśnienie współpracy z innymi firmami ING w zakresie finansowania zabezpieczonego aktywami, tj. w obszarze sprzedaży usług leasingowych, faktoringowych oraz finansowania nieruchomości komercyjnych. Łączna wartość umów dotyczących finansowania zabezpieczonego

aktywami zawartych we współpracy z innymi spółkami ING osiągnęła kwotę 1 673 mln zł, czyli była o 11,3% wyższa jak w grudniu 2008 roku. W szczególności wzrosła wartość umów w zakresie finansowania nieruchomości komercyjnych (o 17,2%) oraz dotyczących usług faktoringowych (o 13,1%).

3. Rynki pieniężne i kapitałowe

W I półroczu 2009 roku ING Bank Śląski S.A. uzyskał dobre wyniki na rynkach finansowych, zarówno w sferze działalności dla klientów, jak i prowadzonej na własny rachunek. Korzystnie na wyniki Banku w tym obszarze wpłynęła stopniowa stabilizacja sytuacji na światowych rynkach finansowych.

Bank w szczególności intensywnie działał na rzecz wypracowania odpowiedniej strategii dla rozwoju biznesu w nowym otoczeniu rynkowym. Prowadzono m.in. prace nad ulepszaniem modelu obsługi klienta na bazie sprawdzonych, zgodnych z najlepszymi praktykami standardów sprzedażowych. Stawiając na odpowiedzialny, stabilny i efektywny rozwój działalności, Bank koncentrował się na wykorzystaniu nowoczesnych rozwiązań w zakresie produktów bankowości transakcyjnej, kontynuując oferowanie klientom Banku (II etap pilotażu) platformy internetowej ING Trade, służącej do zawierania transakcji wymiany walutowej, zakładania lokat negocjowanych oraz zawierania terminowych transakcji wymiany walutowej. Prowadzono również prace mające na celu integrację i doskonalenie istniejących w Banku systemów IT.

W wyniku realizacji przyjętej przez Bank strategii wzrosła liczba klientów korzystających z zaawansowanych rozwiązań finansowych dostosowanych do indywidualnych potrzeb określonych obszarów biznesowych.

Kontynuowano również efektywne zarządzanie ekspozycjami ryzyka rynkowego oraz wprowadzano plan ograniczenia ryzyka kredytowego własnej działalności poprzez podpisywanie Credit Support Annex do umów ISDA z głównymi partnerami na rynku międzybankowym. Bank uczestniczył w pracach GPW nad opracowaniem i organizowaniem nowego modelu rynku obligacji rządowych i korporacyjnych. Był też aktywnym uczestnikiem rozwijającego się w Polsce rynku REPO oraz prowadził działania na rzecz bezpośredniego uczestnictwa na rynkach europejskich w ramach działalności własnej.

W dniu 19 maja 2009 roku Bank podpisał Umowę Konsorcjalną Programu Emisji Obligacji na kwotę 1,5 mld zł dla PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A., dla której pełnił funkcję Agenta Emisji, Agenta Płatnika oraz Dealera.

W ciągu I półrocza 2009 roku ING Bank Śląski S.A. – obsługując ponad 60 podmiotów – utrzymał swoją silną pozycję na rynku dłużnych papierów wartościowych. Na dzień 30 czerwca 2009 roku łączna wartość zadłużenia z tytułu emisji obligacji wyniosła 6 383,8 mln zł. Bank zajmował 1 pozycję na rynku w zakresie zadłużenia z tytułu emisji krótkoterminowych papierów dłużnych (z udziałem na poziomie 23,6%) oraz utrzymał 2 miejsce na rynku pod względem wartości zadłużenia z tytułu emisji obligacji korporacyjnych o terminie wykupu powyżej 1 roku (udział 20,7%).

W okresie od listopada 2008 roku do kwietnia 2009 roku – wśród osiemnastu banków kandydujących do pełnienia funkcji Dealera Rynku Pieniężnego w 2010 roku – ING Bank Śląski S.A. został sklasyfikowany na pierwszym miejscu w zakresie Indeksu Aktywności Dealerskiej. Bank posiadał także status Dealera Skarbowych Papierów Wartościowych na 2009 rok. W ramach konkursu prowadzonego przez Ministerstwo Finansów na DSPW na 2010 rok, w okresie od początku października 2008 roku do końca marca 2009 roku, Bank zajmował siódmą pozycję.

IV. DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁEK NALEŻĄCYCH DO GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

1. Struktura grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

W ciągu I półrocza 2009 roku nie zmienił się skład grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. i na dzień 30 czerwca 2009 roku tworzyły ją – obok jednostki dominującej – następujące spółki:

- ING Securities S.A. (jednostka zależna, 100% udziału),
- ING Bank Hipoteczny S.A. (jednostka zależna, 100% udziału),
- Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o. (jednostka zależna, 100% udziału),
- ING BSK Development Sp. z o.o. w likwidacji (jednostka zależna, 100% udziału),
- Solver Sp. z o.o. (jednostka zależna, 82,3% udziału).

Ponadto, Bank posiadał akcje jednostki stowarzyszonej – ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. (20% udziału).

Grupę kapitałową ING Banku Śląskiego S.A. tworzą podmioty operujące w różnych segmentach rynku finansowego lub w sferze infrastruktury tego rynku. ING Bank Śląski S.A. – jako jednostka dominująca – poprzez pełnienie funkcji kontrolnych w organach nadzoru spółek podejmuje kluczowe decyzje dotyczące zarówno zakresu działalności, jak i finansów podmiotów tworzących grupę. Powiązania kapitałowe Banku ze spółkami wzmacniają więzi o charakterze handlowym. Spółki należące do grupy kapitałowej posiadają rachunki bieżące, jak i deponują swoje wolne środki na lokatach terminowych w ING Banku Śląskim S.A. Bank kredytuje również działalność niektórych spółek (np. ING Banku Hipotecznego). Transakcje ING Banku Śląskiego S.A. z podmiotami zależnymi odbywają się na zasadach rynkowych.

2. ING Securities S.A.

ING Securities S.A. jest jednym z największych domów maklerskich w Polsce. W I półroczu 2009 roku posiadał następujące udziały w obrotach warszawskiej Giełdy Papierów Wartościowych:

- rynek akcji – 12,5% (drugie miejsce),
- rynek kontraktów terminowych – 6,3% (czwarta pozycja).

Na koniec czerwca 2009 roku ING Securities S.A. prowadził 34,7 tys. rachunków inwestycyjnych. Wśród nich było 16,6 tys. rachunków internetowych.

ING Securities S.A. obsługuje operacje inwestorów zarówno na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych, jak i na największych światowych rynkach finansowych, m.in. w Nowym Jorku, Chicago, Londynie, Paryżu i Frankfurtach. Oferta Domu obejmuje wszystkie produkty rynku kapitałowego, dostępne dla inwestorów indywidualnych w Polsce, tj. pośrednictwo w obrocie giełdowym, pozagiełdowym i rynkach zagranicznych, kredyty inwestycyjne, pożyczanie papierów wartościowych, serwis analityczny, rekomendacje inwestycyjne, zarządzanie aktywami, sprzedaż jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

W celu utrzymania wysokiego poziomu jakości obsługi klientów, w I półroczu 2009 roku Dom Maklerski wprowadził w ofercie produktów oraz w kanałach dystrybucyjnych następujące zmiany:

- *Produkty.* Rozszerzył ofertę o fundusze hedgingowe z grupy Superfund oraz obniżył wielkość depozytu klientów na kontrakty terminowe do 100% wartości depozytu wymaganego przez KDPW wprowadzając jednocześnie oprocentowanie złożonych na nim środków.
- *Bankowość elektroniczna.* Umieścił w ING BankOnLine formularz do otwarcia rachunku inwestycyjnego, opracował i wdrożył stronę informacyjną na urządzenia mobilne (mini.ingsecurities.pl) oraz bezpłatnie udostępnił wszystkim klientom internetowym program do

analizy technicznej Notowania 3Max.

- **Punkty obsługi.** Zarejestrował trzech kolejnych agentów prowadzących pośrednictwo w zakresie wykonywania niektórych czynności brokerskich dla firmy inwestycyjnej (w czerwcu działało 10 aktywnych agentów). Z dniem 31 stycznia 2009 roku zakończono natomiast współpracę z Domem Maklerskim Polonia Net S.A. w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń klientów ING Securities.

W I półroczu 2009 roku ING Securities S.A. wypracował zysk netto na poziomie 10,9 mln zł wobec 18,8 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku.

3. ING Bank Hipoteczny S.A.

ING Bank Hipoteczny S.A. (ING BH S.A.) stanowi Centrum Kompetencyjne Finansowania Nieruchomości Komercyjnych dla innych podmiotów Grupy ING w Polsce.

W I półroczu 2009 roku ING BH S.A. konsekwentnie realizował swoją długoterminową strategię rozwoju. Przy czym, w odpowiedzi na sytuację rynkową priorytetem działania stał się aktywny monitoring portfela kredytowego i kontrola ryzyka. Wzrost portfela i pozyskiwanie nowych klientów znalazły się natomiast na drugim planie. Bank zwracał także większą uwagę na kontrolę kosztów działania, redukując m.in. personel sprzedażowy.

W ciągu I półrocza 2009 roku ING Bank Hipoteczny S.A. został dwukrotnie dokapitalizowany przez ING Bank Śląski S.A. łącznie na kwotę 100 mln zł. Nastąpiło to w drodze objęcia dwóch emisji nowych akcji ING BH S.A. przeprowadzonych (w styczniu i maju) w drodze subskrypcji zamkniętych.

W I półroczu 2009 roku ING Bank Hipoteczny S.A. osiągnął zysk netto w wysokości 2,4 mln zł (wobec 1,0 mln zł w I półroczu 2008 roku).

4. Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o.

W związku ze zmianą podejścia ING Banku Śląskiego S.A. do zarządzania posiadanymi nieruchomościami, w dniu 23 grudnia 2008 roku na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Wspólników Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o. w likwidacji podjęto uchwałę o dalszym istnieniu Spółki i wstrzymaniu jej likwidacji z dniem 1 stycznia 2009 roku.

W I półroczu 2009 roku Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o. przygotowywało się do rozpoczęcia działalności gospodarczej w obszarze świadczenia usług zarządzania nieruchomościami na rzecz ING Banku Śląskiego S.A. Docelowo, Spółka będzie pełnić funkcję zarządcy trzech budynków biurowych należących do Banku: w Katowicach przy ul. Sokolskiej 34 i Chorzowskiej 50 oraz w Warszawie na ul. Modzelewskiego 77.

W I półroczu 2009 roku zysk netto Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o. wyniósł 1,1 mln zł, czyli tyle samo co w I półroczu 2008 roku.

5. ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A

ING Otwarty Fundusz Emerytalny jest drugim co do wielkości funduszem emerytalnym w Polsce, zarówno pod względem liczby członków, jak i wartości aktywów netto. W I półroczu 2009 roku ING OFE umocnił swoją pozycję i 30 czerwca 2009 roku posiadał następujące udziały w rynku:

- Aktywa netto – w wysokości 37,0 mld zł, tj. 24,2% ogólnej wartości aktywów działających w Polsce otwartych funduszy emerytalnych (wobec 23,9% w końcu 2008 roku).
- Liczba członków – 2 869,4 tys., czyli 20,3% wszystkich członków funduszy (w porównaniu z 20,2% na koniec 2008 roku).

Ciągła poprawa pozycji ING OFE na rynku była głównie efektem wysokiej jakości obsługi oraz dobrze rozwiniętych kanałów dystrybucji. Do dyspozycji potencjalnych i aktualnych klientów Funduszu pozostaje blisko 3 tys. Przedstawicieli Ubezpieczeniowo-Finansowych, sieć oddziałów i filii

franczyzowych ING Usługi Finansowe S.A., placówki ING Banku Śląskiego S.A. oraz sieć brokerów współpracujących z ING w całej Polsce. Klienci mogą kontaktować się z Funduszem także za pośrednictwem telefonu (infolinia, SMS i WAP) oraz Internetu.

Przy wyborze funduszu emerytalnego klienci powinni mieć na względzie przede wszystkim długoterminowy horyzont inwestycji oraz stabilność wypracowanych wyników. W I półroczu 2009 roku ING Polska OFE utrzymał swoją dobrą pozycję w rankingach dotyczących długich okresów inwestowania. W zestawieniu portalu Analizy Online, przeprowadzonym na początku lipca 2009 roku, ING OFE zajął czwarte miejsce pod względem wartości hipotetycznego konta prowadzonego w okresie od końca sierpnia 1999 roku do końca czerwca 2009 roku.

W rachunku wyników za I półrocze 2009 roku ING Bank Śląski S.A. uwzględnił swój udział w zyskach ING PTE S.A. w kwocie 25,6 mln zł (25,8 mln zł w I półroczu 2008 roku).

6. ING BSK Development Sp. z o.o. w likwidacji

W dniu 23 grudnia 2008 roku na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Wspólników ING BSK Development Sp. z o.o. została podjęta uchwała w sprawie rozwiązania spółki i postawienia jej w stan likwidacji z dniem 1 stycznia 2009 roku.

W I półroczu 2009 roku ING BSK Development Sp. z o.o. w likwidacji uzyskała ujemny wynik netto na poziomie 20 tys. zł (w I półroczu 2008 roku stratę netto w wysokości 19 tys. zł).

7. Solver Sp. z o.o.

Domenę działalności Solver Sp. z o.o. stanowi organizacja wypoczynku dla pracowników Banku i ich rodzin w ośrodkach wypoczynkowych w Krynicy, Wiśle oraz Głębinowie.

W I półroczu 2009 roku strata netto Solver Sp. z o.o. wyniosła 34 tys. zł, podczas gdy w analogicznym okresie poprzedniego roku zysk netto ukształtował się na poziomie 4 tys. zł.

V. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2009 ROKU

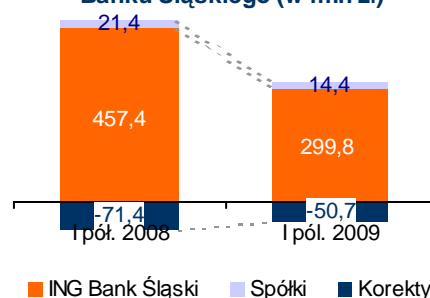
1. Zysk brutto i netto

W I półroczu 2009 roku grupa kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. uzyskała wynik finansowy brutto na poziomie 331,6 mln zł wobec 508,9 mln zł w I półroczu 2008 roku. Natomiast zysk netto wyniósł 263,5 mln zł w porównaniu z 407,5 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku (spadek o 35,3%).

Główne czynniki wpływające na rezultaty finansowe grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2009 roku to²:

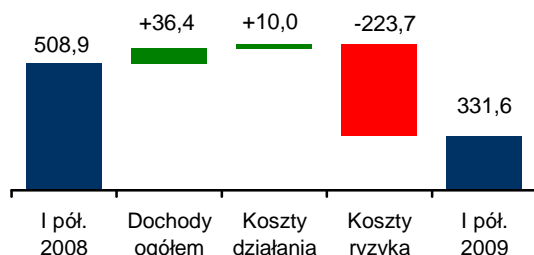
- Wzrost poziomu dochodów z działalności operacyjnej. Wyniosły one 1 242,4 mln zł (wobec 1 206,0 mln zł w I półroczu 2008 roku). Grupa zanotowała wzrost wyniku z tytułu odsetek i z tytułu prowizji oraz spadek pozostałych dochodów netto.
- Spadek kosztów działania o 1,3%, w głównej mierze na skutek niższych kosztów personelu (spadek liczby zatrudnionych), kosztów poniesionych na działania promocyjne oraz na realizację projektów.
- Znaczny wzrost kosztów ryzyka. W I półroczu 2009 roku saldo rezerw z tytułu utraty wartości aktywów było ujemne i wyniosło 165,6 mln zł, podczas gdy rok wcześniej grupa wykazała dodatnie saldo rezerw na poziomie 58,2 mln zł.

Zysk netto grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego (w mln zł)

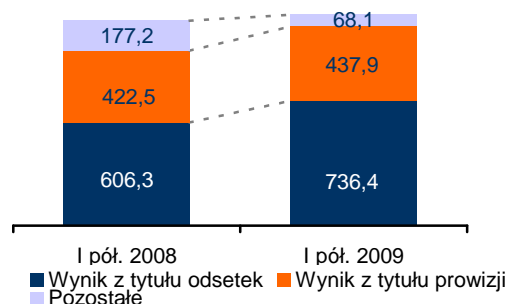

W I półroczu 2009 roku wynik przed kosztami ryzyka dla grupy kapitałowej Banku osiągnął poziom 497,2 mln zł, czyli był o 10,3% wyższy niż analogicznym okresie poprzedniego roku.

Wynik brutto grupy ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2009 roku (w mln zł)

Dochody z działalności operacyjnej w podziale na kategorie (w mln zł)

W I półroczu 2009 roku całkowite dochody grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. (obejmujące oprócz zysku netto również inne pozycje przychodów i kosztów uwzględnione w kapitałach własnych) wyniosły 292,6 mln zł w porównaniu z 291,1 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku.

² Omówione prawidłowości dotyczą rachunku wyniku w ujęciu analitycznym. Kategoria dochody z działalności operacyjnej obejmuje wynik na działalności podstawowej powiększony o udział w zyskach netto jednostek wykazywanych metodą praw własności. Koszty działania zostały powiększone o pozostałe koszty.

Tabela. Podstawowe wielkości skonsolidowanego rachunku zysków i strat w ujęciu analitycznym (w mln zł)

	I półrocze 2009	I półrocze 2008	Zmiana I półrocze 2009/I półrocze 2008	
	w mln zł	w mln zł	w mln zł	w %
Wynik z tytułu odsetek*	736,4	606,3	130,1	21,4
Wynik z tytułu prowizji	437,9	422,5	15,4	3,6
Pozostałe dochody**	68,1	177,2	-109,1	-61,6
Dochody z działalności operacyjnej	1 242,4	1 206,0	36,4	3,0
Koszty działania	-745,2	-755,2	-10,0	-1,3
Wynik przed kosztami ryzyka	497,2	450,8	46,4	10,3
Odpisy na utratę wartości i rezerwy	-165,6	58,2	223,7	X
Wynik finansowy brutto	331,6	508,9	-177,3	-34,8
Podatek dochodowy	-68,1	-101,4	-33,3	-32,8
Wynik netto udziałowców mniejszościowych	0,0	0,0		
Wynik finansowy netto	263,5	407,5	-144,0	-35,3

*Dochody odsetkowe uwzględniają punkty swapowe, które w sprawozdaniu finansowym prezentowane są w pozycji "Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz rewaluacja".

**Łącznie z udziałem w zyskach spółek wycenianych metodą praw własności.

2. Wynik z tytułu odsetek

W I półroczu 2009 roku dochody odsetkowe netto uzyskane przez grupę kapitałową ING Banku Śląskiego S.A. wyniosły 736,4 mln zł wobec 606,3 mln zł rok wcześniej (wzrost o 21,4%). Przyrost tych dochodów był przede wszystkim efektem korzystnej zmiany w strukturze bilansu w postaci wzrostu udziału kredytów w aktywach.

W I półroczu 2009 roku grupa kapitałowa Banku zrealizowała marżę odsetkową na poziomie 2,37%, podczas gdy rok wcześniej w wysokości 2,10%.

3. Dochody pozaodsetkowe

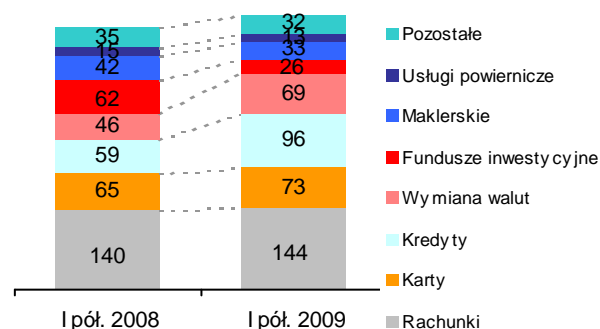
Dominującą część dochodów pozaodsetkowych grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. stanowiły dochody z tytułu opłat i prowizji. W I półroczu 2009 roku wyniosły one 437,9 mln zł w porównaniu z 422,5 mln zł uzyskanymi w analogicznym okresie poprzedniego roku (wzrost o 3,6%).

Grupa kapitałowa Banku zanotowała znaczny wzrost prowizji z tytułu udzielania kredytów (o 62,2%, m.in. na skutek wprowadzenia ubezpieczeń kredytów), z tytułu marży transakcyjnej na operacjach wymiany walut (wzrost o 50,1%) oraz prowizji związanych z kartami (o 11,2%). Niższe niż w I półroczu 2008 roku były natomiast przychody prowizyjne związane z dystrybucją jednostek uczestnictwa (o 57,1%), związanych z działalnością maklerską (o 22,6%) oraz od subskrypcji depozytów strukturyzowanych (o 70,2%).

W I półroczu 2009 roku pozostałe dochody grupy kapitałowej Banku ukształtowały się na poziomie 68,1 mln zł, czyli spadły o 61,6% w relacji do analogicznego okresu poprzedniego roku. Na ich wielkość wpływ miały następujące czynniki:

- Wycena walutowych kontraktów opcyjnych zawartych z klientami – ujemna korekta na poziomie 124,9 mln zł.
- Transakcja sprzedaży i następnie odkupu euroobligacji, na której Bank zrealizował ujemną wycenę w kwocie 20,3 mln zł.

W I półroczu 2008 roku w pozostałych dochodach została natomiast uwzględniona sprzedaż akcji MasterCard Incorporated, w wyniku której uzyskano dochód w wysokości 25,3 mln zł.

Przychody prowizyjne grupy ING Banku Śląskiego (w mln zł)

4. Udział linii biznesowych w tworzeniu dochodu z działalności operacyjnej

W strukturze dochodów z działalności operacyjnej najwyższy udział miały dochody wypracowane przez segment bankowości detalicznej. W I półroczu 2009 roku osiągnęły one wartość 610,2 mln zł wobec 623,5 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wynik ten był przede wszystkim efektem:

- obniżenia dochodów z działalności depozytowo-kredytowej i rozliczeniowej o 15,9 mln zł, tj. o 3,0% w porównaniu do I półrocza 2008 roku (spadek dochodów odsetkowych został częściowo skompensowany wyższymi dochodami prowizyjnymi z tytułu ubezpieczeń kredytów oraz wyższą marżą transakcyjną na sprzedaży walut),
- wzrostu dochodów ze sprzedaży produktów Pionu Rynków Finansowych o 2,8 mln zł, tj. o 4,6% w stosunku do I półrocza 2008 roku.

Dochody w obszarze bankowości korporacyjnej w I półroczu 2009 roku wyniosły 291,0 mln zł i były niższe o 121,1 mln zł, tj. o 29,4% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, co wynikało głównie z:

- spadku dochodów uzyskanych z transakcji na rynkach kapitałowych oraz w zakresie sprzedaży produktów Pionu Rynków Finansowych (łączny spadek dochodów wyniósł 151,7 mln zł, z czego 124,9 mln zł wynikało z wyceny instrumentów typu FX Options zawartych z klientami Banku),
- wzrostu dochodów z działalności depozytowo-kredytowej i rozliczeniowej o 30,6 mln zł, tj. 11,3%.

Dochody z operacji własnych grupy kapitałowej Banku po pierwszych sześciu miesiącach 2009 roku wyniosły 341,1 mln zł i były o 170,8 mln zł, tj. o 100,3% wyższe w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku na skutek:

- dobrych wyników z działalności handlowej prowadzonej na własny rachunek - dochody z tego tytułu wzrosły o 127,1 mln zł, tj. o 136,2%,
- wzrostu o 43,8 mln zł, tj. o 56,8% dochodów generowanych w obszarze ALCO³.

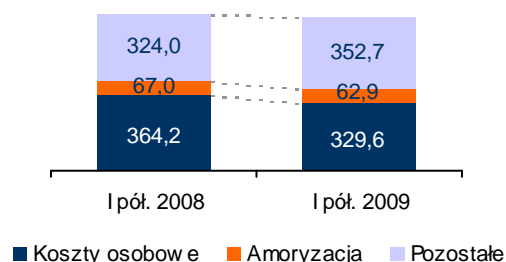
	I półrocze 2009	I półrocze 2008	Zmiana I pół. 2009/I pół. 2008	
	mln zł	mln zł	mln zł	%
Bankowość detaliczna	610,2	623,5	-13,3	-2,1%
Bankowość korporacyjna	291,0	412,1	-121,1	-29,4%
Operacje własne	341,1	170,3	170,8	100,3%
Dochody z działalności operacyjnej	1 242,4	1 206,0	36,4	3,0%

5. Koszty działania

W I półroczu 2009 roku koszty działania⁴ grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. wyniosły 745,2 mln zł wobec 755,2 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku, czyli spadły o 1,3%.

Spowolnienie gospodarcze i konieczność dostosowania działalności do ograniczonego potencjału rynku spowodowały podjęcie działań zmierzających do optymalizacji kosztów działania we wszystkich sferach działalności grupy kapitałowej Banku. Ich efektem był przede wszystkim spadek kosztów osobowych. W I półroczu 2009 roku koszty pracownicze wyniosły 329,6 mln zł i były o 9,5%

Koszty działania w podziale na kategorie w mln zł

³ Dochód ALCO (Komitet Zarządzania aktywami i Pasywami) łącznie z wynikiem na działalności inwestycyjnej.

⁴ Koszty działania powiększone o pozostałe koszty.

niższe w relacji do I półrocza 2008 roku.

Na skutek prac prowadzonych w zakresie optymalizacji obszaru operacyjnego, odpisy amortyzacyjne w I półroczu 2009 roku zamknęły się kwotą 62,9 mln zł, czyli spadły o 6,1% w stosunku do I półrocza 2008 roku.

Pozostałe koszty (koszty ogólnoadministracyjne oraz pozostałe koszty) ukształtowały się na poziomie 352,7 mln zł wobec 324,0 mln zł rok wcześniej. Odnotowano głównie wzrost kosztów utrzymania i wynajmu budynków (m.in. na skutek osłabienia złotego).

6. Odpisy na utratę wartości i rezerwy

W I półroczu 2009 roku koszty ryzyka uwzględnione w rachunku wyników grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. były ujemne i wyniosły 165,6 mln zł. Wpływ na ich poziom miały następujące czynniki:

- Utworzenie rezerw na ryzyko związane z walutowymi transakcjami opcyjnymi na kwotę 81,5 mln zł.
- Pogorszenie się kondycji finansowej kredytobiorców i większe niż w poprzednich okresach rezerwy na należności kredytowe (odpisy w wysokości 84,1 mln zł).

7. Podstawowe wskaźniki efektywności

W I półroczu 2009 roku obniżyła się część miar efektywności działania grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A., takich jak zwrot z aktywów i kapitału. Na uwagę zasługuje natomiast poprawa wskaźnika efektywności kosztowej (wskaźnika C/I), co stworzyło większy bufor bezpieczeństwa w przypadku pogorszenia się sytuacji rynkowej, której efektem mógłby być ewentualny spadek dochodów grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

Tabela. Podstawowe wskaźniki efektywności (w %)

	I półrocze 2009	I półrocze 2008
Wskaźnik rentowności	17,0	28,2
Wskaźnik udziału kosztów (C/I)	60,0	62,6
Wskaźnik zwrotu na aktywach (ROA)	0,8	1,5
Wskaźnik zwrotu z kapitału (ROE)	13,5	23,7
Wskaźnik marży odsetkowej	2,37	2,10
Współczynnik wypłacalności	10,9	11,2

Wskaźnik rentowności - stosunek zysku brutto do kosztów ogółem.

Wskaźnik udziału kosztów (C/I) - relacja kosztów działania do dochodów z działalności operacyjnej w układzie analitycznym.

Wskaźnik zwrotu na aktywach (ROA) - stosunek zysku netto przypadającego na akcjonariuszy jednostki dominującej do średniego stanu aktywów.

Wskaźnik zwrotu z kapitału (ROE) - liczony jako relacja zysku netto przypadającego na akcjonariuszy jednostki dominującej do średniego stanu kapitałów i funduszy własnych.

Wskaźnik marży odsetkowej - relacja dochodów odsetkowych netto do średnich aktywów dochodowych Banku⁵ (obejmujących należności od podmiotów finansowych i niefinansowych, papiery wartościowe o stałym i zmiennym dochodzie oraz udziały).

Współczynnik wypłacalności - wyrażający relację między kapitałami i funduszami własnymi netto a aktywami i zobowiązaniami pozabilansowymi z uwzględnieniem wag ryzyka.

8. Struktura bilansu

W dniu 30 czerwca 2009 roku suma bilansowa grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. wynosiła 64 516,5 mln zł i była o 5 094,0 mln zł, tj. o 7,3% niższa w porównaniu do stanu z końca 2008 roku. W ujęciu rocznym suma bilansowa grupy kapitałowej Banku wzrosła natomiast o 6,6%. Wielkość sumy bilansowej grupy, jak i struktura aktywów i pasywów są zdeterminowane działalnością ING Banku Śląskiego S.A. Na koniec czerwca 2009 roku suma bilansowa ING Banku Śląskiego S.A.

⁵ Średnie aktywa wyliczone są w oparciu o dane z pięciu okresów: 30.06.2008 r., 30.09.2008 r., 31.12.2008 r., 31.03.2009 r. i 30.06.2009 r.

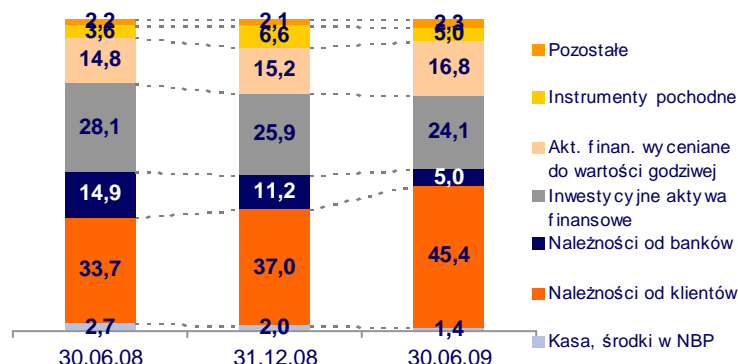
uksztaltowała się na poziomie 64 408,3 mln zł wobec 60 434,9 mln zł w czerwcu poprzedniego roku (wzrost o 6,6%).

Aktywa

Struktura aktywów grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. na dzień 30 czerwca 2009 roku różniła się istotnie od struktury z czerwca poprzedniego roku. I tak w strukturze aktywów zwiększył się udział następujących pozycji:

- Należności od klientów.** Wyniosły one 29 268,6 mln zł, co stanowiło 45,4% całości aktywów grupy kapitałowej. W 2008 roku ING Bank Śląski S.A. skorzystał ze zmian wprowadzonych do MSR 39 i przekwalifikował do należności 1 982,6 mln zł papierów dłużnych znajdujących się wcześniej w portfelu dostępnym do sprzedaży. Ponadto, w I kwartale 2009 roku Bank sprzedał euroobligacje zaklasyfikowane na dzień 31.12.2008 roku do portfela aktywów finansowych desygnowanych do wartości godziwej przy początkowym ujęciu (wartość nominalna euroobligacji wynosiła 417 milionów euro). Następnie, Bank odkupił euroobligacje od niezależnego kontrahenta po cenach rynkowych i zakwalifikował je do kategorii należności od klientów. W ramach ogólnej kwoty należności od klientów, w czerwcu 2009 roku kredyty i pożyczki udzielone klientom wyniosły 25 159,5 mln zł wobec 19 800,7 mln zł rok wcześniej.

Struktura aktywów grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. (w %)

- Aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat** (czyli aktywów przeznaczonych do obrotu w krótkim terminie). Na koniec czerwca 2009 roku ich wartość ukształtowała się na poziomie 10 822,1 mln zł w porównaniu z 8 974,2 mln zł rok wcześniej. Ich udział w aktywach wynosił odpowiednio: 16,8% i 14,8%.
- Wyceny instrumentów pochodnych.** W czerwcu wyniosła ona 3 242,0 mln zł (co stanowiło 5,0% sumy bilansowej) wobec 2 185,9 mln zł (3,6%) w czerwcu 2008 roku.

Obniżył się natomiast udział w strukturze aktywów grupy kapitałowej:

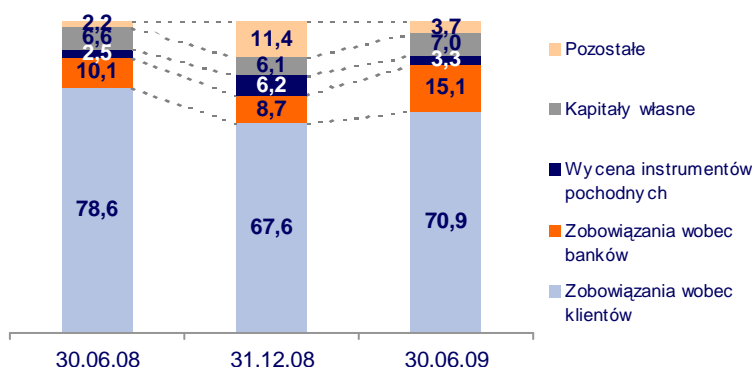
- Inwestycyjnych aktywów finansowych.** Wartość ich na koniec czerwca 2009 roku wyniosła 15 568,2 mln zł, co stanowiło 24,1% aktywów grupy. W czerwcu 2008 roku wielkości te wynosiły odpowiednio: 17 001,3 mln zł i 28,1%.
- Należności od banków.** W końcu czerwca 2009 roku wartość ich wynosiła 3 233,6 mln zł wobec 9 002,0 mln zł na koniec czerwca poprzedniego roku. Co przełożyło się na następujące udziały w sumie bilansowej: 5,0% i 14,9%.

Pasywa

Dominującym źródłem finansowania działalności grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. były środki ulokowane w Banku przez klientów. W czerwcu 2009 roku wartość ich ukształtowała się na poziomie 45 732,4 mln zł, co stanowiło 70,9% pasywów ogółem. Na dzień 30 czerwca 2008 roku wynosiły one natomiast 47 591,1 mln zł (78,6% sumy bilansowej).

Na czerwca 2009 roku zobowiązania grupy wobec innych banków wyniosły 9 730,8 mln zł w porównaniu z 6 085,2 mln zł rok wcześniej. Środki pozyskane od monetarnych instytucji finansowych przedstawiały 15,1% wartości pasywów, podczas gdy w czerwcu 2008 roku udział ich wynosił

Struktura pasywów grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. (w %)

10,1%.

W czerwcu 2009 roku grupa kapitałowa Banku nie posiadała zobowiązań wobec Banku Centralnego. Podczas gdy w grudniu 2008 roku łączne zobowiązania grupy kapitałowej z tytułu kredytu lombardowego oraz transakcji z przyrzeczeniem odkupu (repo) wyniosły 5 932,1 mln zł, co stanowiło 8,5% całości pasywów (uwzględnione zostały w pozostałych pasywach).

Udział kapitałów własnych w pasywach grupy ING Banku Śląskiego S.A. wynosił 7,0% wobec 6,6% w czerwcu poprzedniego roku.

VI. ZARZĄDZANIE GŁÓWNYMI RODZAJAMI RYZYKA

1. Ryzyko kredytowe

Polityka kredytowa

W I półroczu 2009 roku ING Bank Śląski S.A. wprowadził w odniesieniu do kredytowych ekspozycji korporacyjnych modyfikacje będące odpowiedzią na ogólną sytuację ekonomiczną kraju związaną z globalnym kryzysem finansowym. Celem tych zmian było:

- zwiększenie efektywności procesu kredytowego przy zapewnieniu adekwatnych mechanizmów identyfikacji i pomiaru ryzyka kredytowego zgodnych z wymaganiami uchwały KNF 380/2008,
- utrzymanie poziomu ryzyka kredytowego Banku na akceptowalnym poziomie.

Główne zmiany w polityce kredytowej Banku w stosunku do klientów korporacyjnych dotyczyły przede wszystkim:

- zasad podejmowania decyzji kredytowych dla portfela regularnego klientów korporacyjnych przy wykorzystaniu dobrych praktyk Grupy ING i dostosowaniu do nich kompetencji kredytowych,
- wprowadzenia nowej polityki dla instrumentów rynku finansowego w zakresie ryzyka rozliczeniowego i przedrozliczeniowego,
- procesu kredytowego w przypadku branż o podwyższonym poziomie ryzyka ich finansowania,
- polityki zabezpieczeń w celu dalszego zwiększenia jej zgodności z wymaganiami uchwały KNF 380/2008 oraz rozwiązaniami stosowanymi w Grupie ING,
- postanowień polityki finansowania nieruchomości przychodowych w celu uwzględnienia sytuacji na rynku nieruchomości, w szczególności na rynku mieszkaniowym.

W obszarze zarządzania ryzykiem kredytowym portfela detalicznego Bank m.in.:

- *Kredyty hipoteczne.* Wstrzymał udzielanie kredytów dla klientów z niskim wkładem własnym, wdrożył procedury określające zasady aktualizacji i monitorowania wartości nieruchomości stanowiących zabezpieczenie, przywrócił monitorowanie polis ubezpieczenia nieruchomości oraz wprowadził proces monitorowania kredytów podwyższonego ryzyka indeksowanych kursem CHF.
- *Kredyty dla małych firm.* Wprowadził zmiany w segmentacji klientów i podniósł wartość kryterium finansowego, ograniczył kredytowanie w odniesieniu do niektórych typów podmiotów oraz wdrożył nowe zasady kalkulacji zdolności kredytowej dla wspólnot mieszkaniowych.

Proces kredytowy i ocena ryzyka kredytowego

Jednocześnie Bank dostosowywał narzędzia i instrumenty pomiaru i monitorowania ryzyka klienta korporacyjnego do zmian w polityce kredytowej, tj.:

- Przeprowadził przegląd wzorów wszystkich dokumentów związanych z instrumentami rynku finansowego. Dla zwiększenia pewności prawnej wykorzystywanych rozwiązań rozpoczęto sukcesywne modyfikowanie stosowanych w Banku wzorów dokumentów instrumentów rynku finansowego i ich wdrażanie.
- Zaktualizował procedury oceny ryzyka kredytowego i wydał rekomendacje dotyczące branż, które zostały uznane za branże podwyższonego ryzyka.
- Przeprowadził dodatkowy, jednorazowy przegląd i ocenę wyników monitorowania wszystkich ekspozycji kredytowych.
- Opracował dodatkowe mechanizmy kontrolne w zakresie przeglądu ekspozycji oraz ratingów dla portfela korporacyjnego.
- Przeprowadził globalne testy skrajnych warunków dla całego portfela kredytowego oraz

dotąd dodatkowo testy skrajnych warunków zgodnych z Rekomendacją S w zakresie ryzyka kredytowego w segmencie klientów korporacyjnych i małych podmiotów.

Jakość portfela kredytowego oraz stan rezerw celowych

Na koniec czerwca 2009 roku łączna wartość kredytów i innych należności udzielonych klientom przez grupę kapitałową ING Banku Śląskiego S.A. wyniosła 25 159,5 mln zł.

Wartość kredytów ze zidentyfikowaną utratą wartości ukształtowała się na poziomie 1 026,7 mln zł wobec 502,4 mln zł na koniec 2008 roku. Zatem udział portfela zagrożonego utratą wartości w całości portfela kredytowego grupy kapitałowej wzrósł z 2,1% w grudniu 2008 roku do 4,1% na koniec czerwca 2009 roku. Tak więc, po raz kolejny z rzędu jakość portfela kredytowego grupy ING Banku Śląskiego S.A. była znacznie lepsza niż średnia w całym sektorze bankowym.

Tabela. Podział kredytów i pożyczek udzielonych klientom według przesłanki utraty wartości (w mln zł)

	30.06.2009	31.12.2008	30.06.2008
Kredyty i pożyczki ogółem (brutto), w tym:	25 159,5	23 657,6	19 800,7
- bez przesłanki utraty wartości	24 132,8	23 155,2	19 436,0
- z przesłanką utraty wartości	1 026,7	502,4	364,8
Odpis aktualizujący z utraty wartości (na pozycje z rozpoznawaną utratą wartości oraz IBNR)	-756,4	-493,5	-393,3
Kredyty i inne należności (netto)	24 403,1	23 164,0	19 407,4

Na koniec czerwca 2009 roku grupa ING Banku Śląskiego S.A. posiadała rezerwy na portfel kredytowy w wysokości 756,4 mln zł. Stopień pokrycia odpisami portfela zagrożonego utratą wartości wynosił 73,7%.

2. Zarządzanie ryzykiem rynkowym

Informacje ogólne

Ryzyko rynkowe jest definiowane w ING Banku Śląskim S.A. jako potencjalna strata jaką Bank może ponieść w związku z niekorzystnymi zmianami cen rynkowych (tj. stóp procentowych, kursów walut, cen akcji itp.) i/lub parametrów rynkowych (takich jak zmienność cen rynkowych i korelacja pomiędzy zmianami poszczególnych cen) i/lub zachowaniami klientów (np. wcześniejsza spłata kredytów).

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem rynkowym w ING Banku Śląskim S.A. jest zagwarantowanie, że istnieje świadomość i zrozumienie ekspozycji Banku na ryzyko rynkowe oraz, że ta ekspozycja jest właściwie zarządzana i tam, gdzie ma to zastosowanie mieści się w ramach zatwierdzonych limitów. Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Banku obejmuje również funkcję Kontroli Produktów, która zapewnia prawidłowość wyceny produktów Rynków Finansowych i sprawozdawczość w zakresie rachunku wyników.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym w ING Banku Śląskim S.A. obejmuje identyfikację, pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka, zarówno w samym Banku, jak i w jego podmiotach zależnych. Niezależny od jednostek Banku, generujących ryzyko rynkowe, Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym dostarcza Kierownictwu Rynków Finansowych, Zarządowi i Komitetowi ALCO aktualnych informacji dotyczących ryzyka rynkowego. Ważną rolę doradczą w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym pełni większościowy akcjonariusz Banku – ING Bank N.V.

Do pomiaru i monitorowania ryzyka rynkowego Bank wykorzystuje przede wszystkim metodę wartości zagrożonej (Value at Risk – VaR) oraz dochodu narażonego na ryzyko (Earnings at Risk – EAR).

Limity VaR w 2009 roku

W I półroczu 2009 roku ING Bank Śląski S.A. trzykrotnie przekroczył przyjęty limit VaR w związku z prowadzoną działalnością na opcjach walutowych. Spowodowane to było nadal niestabilną sytuacją na rynku, głównie wzrostem zmienności kursów spot oraz zmienności zmienności. Dwa przypadki

przekroczenia limitów VaR wystąpiły w styczniu i lutym, kiedy płynność na rynku była bardzo niska i możliwości zabezpieczenia portfela były ograniczone. Po raz trzeci przekroczenie limitu miało miejsce w kwietniu i zostało spowodowane przeszacowaniem maksymalnej pozycji, która może być przyjęta w ramach limitu VaR. We wszystkich tych przypadkach nadmierne ryzyko zostało ograniczone następnego dnia.

Wystąpiły również w ING Banku Śląskim S.A. pojedyncze przypadki przekroczenia limitu VaR dla działalności ALM. Miały one charakter czysto techniczny i były związane z wyceną pozycji ALM w euroobligacjach. Otwarta pozycja bpv zgłoszona przez służby zarządzania ryzykiem rynkowym została przeszacowana pod względem realnego ryzyka rynkowego. Pojawiający się problem techniczny został rozwiązany w I połowie 2009 roku.

Wpływ zmian cen na opcje walutowe

W I półroczu 2009 roku utrzymywały się zaburzenia na rynkach finansowych. Jednym z głównych jej skutków było osłabienie złotego względem innych walut. Bank był prawidłowo zabezpieczony przed zmianami kursów, tym niemniej niektórzy jego klienci ponieśli znaczne straty z tytułu wyceny ich transakcji w stosunku do rynku. Reakcją Banku na powstałą sytuację była restrukturyzacja zobowiązań klientów. Bank zrealizował część strat, jak również utworzył rezerwy na dalsze możliwe straty.

Dodatkowo, inne zmiany cenowe doprowadziły do niższej wyceny papierów rządowych. Bank sprzedał pakiet niepłynnych papierów rządowych w EUR, ponosząc na tej operacji stratę. Ponadto, wystąpiły duże wahania w zakresie poziomu rezerwy na przeszacowania.

Zarządzanie ryzykiem płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności jest rozumiane przez ING Bank Śląski S.A. jako utrzymywanie pozycji płynnościowej w taki sposób, aby zobowiązania pieniężne Banku mogły zostać w każdej chwili zaspokojone przy pomocy środków pieniężnych i na rachunkach bankowych, wpływów z zapadłych transakcji i/lub z likwidacji zbywalnych aktywów. Proces zarządzania płynnością w Banku obejmuje:

- Sporządzanie i analizę raportów kontrolnych, wskaźników płynności i monitorowanie limitów płynności.
- Analizę rozwoju (strukturalnego) pozycji płynności.
- Opracowanie procedur/polityki płynności.
- Dostosowanie planów awaryjnych w zakresie płynności do zmian struktury w organizacyjnej Banku i zmian definicji sygnałów ostrzegawczych.

Jednym z najważniejszych aspektów procesu zarządzania ryzykiem płynności jest w Banku plan awaryjnego finansowania, który zawiera wytyczne dotyczące identyfikacji kryzysu płynności oraz w przypadku identyfikacji sytuacji kryzysowej, określa działania jakie należy podjąć aby przetrwać kryzys. W I półroczu 2009 roku ING Bank Śląski S.A. bacznie śledził swoją pozycję płynnościową i podejmował – tam gdzie była taka potrzeba – odpowiednie kroki.

W drugiej połowie 2008 roku zaobserwowano premie płynnościowe na polskich rynkach finansowych. Komitet ALCO Banku uważnie monitoruje jak rozwija się sytuacja w zakresie premii płynnościowej zarówno w złotych jak i walutach obcych. Bank stoi na stanowisku, że właściwe odzwierciedlenie premii płynnościowej w wycenie produktu jest bardzo istotne dla celów zarządzania bilansem.

Portfele replikacyjne

Portfele replikacyjne dotyczą wewnętrznego inwestowania – posiadających znaczną pozycję w bilansie Banku – złotych środków na żądanie. Ponieważ w I półroczu 2009 roku sytuacja na rynku pozostawała nadal niestabilna, inwestycje miały na celu ochronę pozycji płynnościowej Banku. Było to zgodne z głównym celem polityki ING Banku Śląskiego S.A. dotyczącej portfela replikacyjnego, tj. zabezpieczenia wyniku stopy procentowej w długim okresie przy uwzględnieniu dodatkowych ograniczeń związanych z wpływem tych inwestycji na wypłacalność i płynność Banku.

Nowy System Cen Transferowych (TPS)

W ING Banku Śląskim S.A. kontynuowano prace nad nowym Systemem Cen Transferowych. System ten będzie przenosił – poza charakterystyką stóp procentowych – także charakterystykę płynnościową pozycji innych niż Rynki Finansowe jednostek do obszaru Rynków Finansowych. Przewiduje się, że finalne wdrożenie nowego TPS nastąpi w II połowie 2009 roku.

3. Adekwatność kapitałowa

Na początku 2009 roku współczynnik wypłacalności ING Banku Śląskiego S.A. nieco się obniżył, a następnie w czerwcu 2009 roku powrócił do poziomu z grudnia 2008 roku. Zmiany współczynnika wypłacalności (w ujęciu krótko- i długoterminowym) są uważnie monitorowane przez Zarząd ING Banku Śląskiego S.A. w celu zapewnienia właściwej adekwatności kapitałowej. Biorąc pod uwagę presję aktualnie trudnych warunków ekonomicznych na obniżenie tego wskaźnika oraz – generalnie – dążenie regulatora do posiadania przez banki wyższych współczynników wypłacalności, Bank poważnie rozważa wyemitowanie pożyczki podporządkowanej w celu wzmocnienia swojej pozycji kapitałowej.

Inne obszary objęte szczególną uwagą Banku to:

- możliwości obniżenia wymogów kapitałowych (na przykład poprzez wprowadzenie zaawansowanych modeli ryzyka kredytowego) oraz
- ograniczenie zmienności bazy kapitałowej bazy (w ustawowej bazie kapitałowej uwzględniane są zmiany w wartości papierów dostępnych do sprzedaży wycenianych do rynku).

Na koniec czerwca 2009 roku współczynnik wypłacalności grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. wyniósł 10,9% (wobec 10,4% w grudniu 2008 roku).

4. Ryzyko operacyjne i nadzór nad zgodnością z normami (Compliance)

ING Bank Śląski S.A. realizuje zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, kierując się wymogami wynikającymi z przepisów Ustawy Prawo Bankowe, Rekomendacji M Narodowego Banku Polskiego, bazującej na wytycznych Komitetu Bazylejskiego, postanowieniami Uchwały Nr 383/2008 Komisji Nadzoru Finansowego oraz na standardach obowiązujących w Grupie ING.

ING Bank Śląski S.A. uznaje ryzyko operacyjne, jako ryzyko poniesienia bezpośredniej lub pośredniej straty materialnej lub utraty reputacji w wyniku niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów technicznych lub ze zdarzeń zewnętrznych. W zakres tej definicji wchodzi również ryzyko prawne.

Bank posiada Politykę Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym. Zasady w niej zawarte uznają zarządzanie ryzykiem operacyjnym za zintegrowany, uregulowany normami obszar działalności bankowej prowadzonej w celu obniżenia poziomu ryzyka i ograniczania ewentualnych strat poprzez odpowiednie mechanizmy kontrolne oraz adekwatny poziom kapitałów. Wdrożenie Polityki ma służyć zarówno poprawie bezpieczeństwa Banku i jego klientów, jak też obniżeniu kosztów i poprawie efektywności działania. Polityka Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym Banku jest na bieżąco aktualizowana, stosownie do pojawiających się potrzeb.

W I półroczu 2009 roku Bank rozszerzył i udoskonalił system zarządzania ryzykiem operacyjnym poprzez:

- Wdrożenie nowego narzędzia pomiaru i monitorowania ryzyka w obszarze IT (w siedmiu obszarach ryzyka IT w aplikacjach krytycznych i wysokiego ryzyka). W czerwcu zakończono identyfikację nieprawidłowości i ustalono harmonogram ich likwidacji.
- Przyjęcie zasad zintegrowanej oceny ryzyka prowadzonej wspólnie przez kierownictwo obszarów biznesowych oraz jednostki zarządzania ryzykiem operacyjnym, ryzykiem compliance oraz ryzykiem prawnym.
- Zaktualizowanie Polityki Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (zacznie obowiązywać w II połowie 2009 roku).

VII. INFORMACJE DLA INWESTORÓW

1. Struktura akcjonariatu ING Banku Śląskiego S.A.

Kapitał akcyjny ING Banku Śląskiego S.A. wynosi 130 100 000 zł i jest podzielony na 13 010 000 akcji zwykłych o wartości nominalnej 10 zł każda. Nie ma żadnych ograniczeń w zakresie przenoszenia prawa własności, jak i w zakresie wykonywania prawa głosów z tytułu posiadanych akcji. Akcje Banku nie dają również specjalnych uprawnień kontrolnych w stosunku do emitenta.

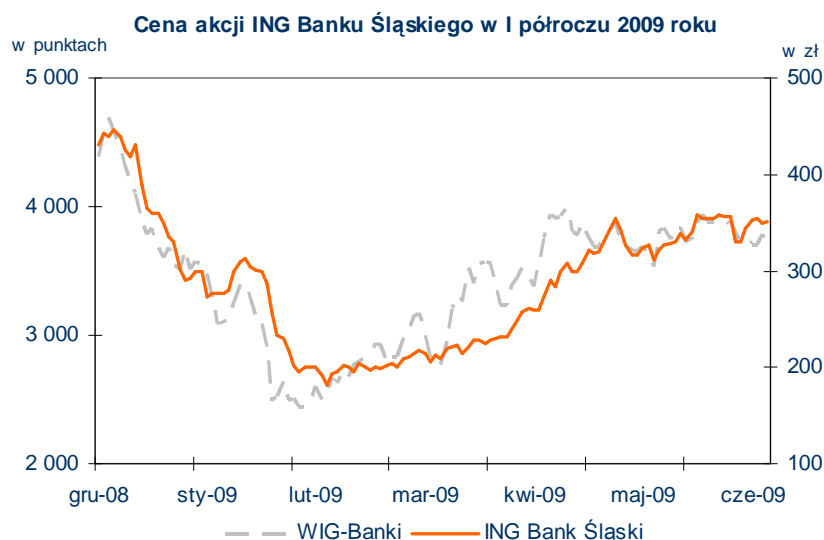
Według powziętych przez Bank informacji w dniu Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (tj. w dniu 3 kwietnia 2009 roku) następujące podmioty posiadały 5 lub więcej procent akcji i ogólnej liczby głosów w spółce: ING Bank N.V. (75,00%) oraz Commercial Union OFE BPH CU WBK (6,53%).

Nazwa Akcjonariusza	Liczba akcji i głosów na WZA	Udział w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów na WZA	Liczba akcji i głosów na WZA	Udział w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów na WZA
			3 kwietnia 2009 r.	31 grudnia 2008 r.
ING Bank N.V.	9 757 500	75,00%	9 757 500	75,00%
Commercial Union OFE BPH CU WBK (od 1 czerwca 2009 r. nowa nazwa Aviva OFE Aviva WBK)	850 000	6,53%	884 798	6,80%
Pozostali	2 402 500	18,47%	2 367 702	18,20%
Razem	13 010 000	100,00%	13 010 000	100,00%

Na dzień publikacji raportu, ING Bank Śląski S.A. nie posiadał informacji na temat umów, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach akcji posiadanych przez dotychczasowych akcjonariuszy.

2. Cena akcji ING Banku Śląskiego S.A.

Kurs akcji ING Banku Śląskiego S.A. na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w I półroczu 2009 roku zachowywał się podobnie jak notowania cen akcji pozostałych spółek bankowych.

Kurs akcji Banku w momencie zamknięcia sesji wahał się w przedziale od 182,1 zł (zanotowany w dniu 3 marca) do 447,0 zł (na sesji w dniu 7 stycznia). W dniu 30 czerwca 2009 roku cena akcji ING

Banku Śląskiego S.A. wyniosła 350,5 zł, czyli była o 18,5% niższa niż w ostatnim dniu notowań 2008 roku (dla porównania subindeks Banki obniżył się o 15,4%).

W dniu 30 czerwca 2009 roku wartość rynkowa Banku ukształtowała się zatem na poziomie 4 560 mln zł podczas gdy jego wartość księgowa wynosiła 4 515 mln zł.

3. Zmiany w organach statutowych Banku

W związku z upływem kadencji Rady Nadzorczej, w dniu 3 kwietnia 2009 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy ING Banku Śląskiego S.A. powołało Radę Nadzorczą na kolejną kadencję obejmującą lata 2009-2014. Wszyscy powołani członkowie Rady Nadzorczej pełnili funkcje w Radzie poprzedniej kadencji. Na swym posiedzeniu w dniu 8 maja 2009 roku Rada Nadzorcza ukonstytuowała się następująco:

• p. Anna Fornalczyk	Przewodnicząca, Członek Niezależny,
• p. Cornelis Leenaars	Wiceprzewodniczący,
• p. Wojciech Popiołek	Sekretarz Rady, Członek Niezależny,
• p. Ralph Hamers	Członek,
• p. Jerzy Hausner	Członek, Członek Niezależny,
• p. Nicolaas Cornelis Jue	Członek,
• p. Tom Kliphuis	Członek,
• p. Mirosław Kośmider	Członek, Członek Niezależny.

W dniu 28 stycznia 2009 roku Rada Nadzorcza Banku została poinformowana przez Pana Michała Szczurka o rezygnacji z funkcji Wiceprezesa Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. z dniem 16 marca 2009 roku. Rezygnacja była związana z przejściem do pracy w strukturach Bankowości Detalicznej Grupy ING w Azji.

Na posiedzeniu w dniu 8 maja 2009 roku Rada Nadzorcza Banku powołała Pana Everta Derksa Droka na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku ING Banku Śląskiego S.A.

Pan Evert Derks Drok jest od wielu lat związany zawodowo z Grupą ING. Przed objęciem funkcji Wiceprezesa Zarządu ING Banku Śląskiego S.A., przez okres ponad trzech lat był Dyrektorem Generalnym ING Direct oraz ING Banku Australia.

W czerwcu 2009 roku Zarząd ING Banku Śląskiego S.A. pracował w następującym siedmioosobowym składzie:

• p. Brunon Bartkiewicz	Prezes Zarządu Banku , któremu podlegały jednostki bezpośrednio nadzorowane przez Zarząd Banku, takie jak: Departament Polityki Personalnej i Rozwoju, Departament Audytu Wewnętrznego, Departament Prawny, Biuro Prasowe,
• p. Mirosław Boda	Wiceprezes Zarządu Banku , odpowiedzialny za Pion Finansów,
• p. Michał Bolesławski	Wiceprezes Zarządu Banku , nadzorujący Pion Korporacyjnej Sieci Sprzedaży,
• p. Evert Derks Drok	Wiceprezes Zarządu Banku , odpowiadający za Pion Bankowości Detalicznej,
• p. Justyna Kesler	Wiceprezes Zarządu Banku , której podlegały: Pion Operacji, Pion Usług i Pion IT,
• p. Małgorzata Kołakowska	Wiceprezes Zarządu Banku , odpowiedzialna za Pion Klientów Strategicznych oraz Pion Skarbu i Rynków Finansowych,

- p. Oscar Swan

Wiceprezes Zarządu Banku, odpowiedzialny za Pion Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Zarządzania Ryzykiem Rynkowym.

4. Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A.

W I półroczu 2009 roku łączna kwota wynagrodzeń (rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiegokolwiek innej formie) wypłaconych przez ING Bank Śląski S.A. członkom Zarządu wyniosła 5 122 tys. zł. Jako łączną kwotę wypłaconych lub należnych wynagrodzeń i nagród za I półrocze 2009 roku podano wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych lub należnych w okresie od stycznia do czerwca 2009 roku.

Członkowie Zarządu oraz inne osoby będące pracownikami ING Banku Śląskiego S.A. nie otrzymują wynagrodzenia ani nagród z tytułu pełnienia funkcji we władzach spółek zależnych i stowarzyszonych grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

Tabela. Wynagrodzenie członków Zarządu ING Banku Śląskiego w I półroczu 2009 roku (w tys. zł)

Okres	Wynagrodzenia i nagrody	Korzyści	Razem
I półrocze 2009	4 079	1 044	5 122
I półrocze 2008	6 621	1 643	8 264

W I półroczu 2009 roku łączna kwota wynagrodzeń (definiowana jak wyżej) wypłaconych przez ING Bank Śląski S.A. członkom Rady Nadzorczej wyniosła 290 tys. zł.

Tabela. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego w I półroczu 2009 roku (w tys. zł)

Okres	Wynagrodzenia i nagrody	Korzyści	Razem
I półrocze 2009	290	0	290
I półrocze 2008	257	0	257

5. Ratingi

ING Bank Śląski S.A. współpracuje z agencjami ratingowymi Fitch Ratings oraz Moody's Investors Service. Agencja Fitch Ratings wystawia dla Banku pełną ocenę ratingową, zaś Moody's Investors Service przeprowadza ocenę Banku bazując wyłącznie na publicznie dostępnych informacjach.

W dniu 28 stycznia 2009 roku agencja Fitch obniżyła rating długoterminowy ING Banku Śląskiego S.A. z poziomu AA- na A+ i przyznała dla tej oceny perspektywę Stabilną. Obniżony został jednocześnie rating krótkoterminowy ING Banku Śląskiego S.A. z poziomu F1+ do poziomu F1. Obniżenie ratingów dla ING Banku Śląskiego S.A. wynikało ze zmiany ratingu dla dominującego akcjonariusza Banku, tj. ING Bank N.V.

W dniu przekazania niniejszego sprawozdania oceny wystawione przez agencję Fitch dla ING Banku Śląskiego S.A. przedstawiały się następująco:

Fitch Ratings Ltd.

Rating podmiotu (Long-term IDR)	A+
Perspektywa utrzymania wyż.wym. oceny	Stabilna
Rating krótkoterminowy (Short-term IDR)	F1
Ocena indywidualna	C
Ocena wsparcia	1

Rating podmiotu oraz rating krótkoterminowy określają zdolność podmiotu do terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Rating podmiotu na poziomie A+ odzwierciedla bardzo wysoką zdolność Banku do terminowego wywiązywania się z długoterminowych zobowiązań finansowych,

natomiast krótkoterminowy rating na poziomie F1 oznacza najwyższą ocenę zdolności do terminowego regulowania krótkoterminowych (do 13 miesięcy) zobowiązań finansowych. W przypadku obu ocen Banku agencja Fitch uwzględniła wysokie prawdopodobieństwo uzyskania potencjalnego wsparcia ze strony dominującego akcjonariusza spółki – ING Bank N.V. (najwyższy rating wsparcia).

Rating indywidualny ING Banku Śląskiego S.A. na poziomie C odzwierciedla: odpowiedni poziom kapitału, poprawiającą się jakość aktywów, wysoki wskaźnik pokrycia rezerwami należności zagrożonych, wysoką płynność oraz silną pozycję na rynku depozytów. W ocenie indywidualnej Banku uwzględniono ponadto presję na poziom kapitałów w związku ze wzrostem wymogów kapitałowych wynikających z regulacji Nowej Umowy Kapitałowej oraz rosnące wartości aktywów ważonych ryzykiem.

W dniu 28 stycznia 2009 roku agencja Moody's Investors Service Ltd obniżyła rating ING Banku Śląskiego S.A. dla depozytów długoterminowych w walucie krajowej z poziomu A1 do A2. Pozostałe oceny zostały podtrzymane. Zmiana ta była powiązana z weryfikacją ratingu ING Bank N.V.

Moody's Investors Service Ltd.

Depozyty długoterminowe w walucie obcej	A2
Depozyty długoterminowe w walucie krajowej	A2
Depozyty krótkoterminowe	P-1
Siła finansowa Banku	D+
Perspektywa siły finansowej	Stabilna

W dniu 26 maja 2009 roku Moody's natomiast zmienił dla ING Banku Śląskiego S.A. perspektywę ratingu dla depozytów długoterminowych (A2) ze Stabilnej na Negatywną. Pozostałe ratingi nie uległy zmianie. Moody's stwierdził, że w świetle nowych ocen dotyczących poziomu wsparcia systemowego, Negatywna perspektywa ratingu siły finansowej spółki matki (ING Bank N.V. posiada ratingi Aa3/P1/C+) może wpłynąć na rating depozytów długoterminowych ING Banku Śląskiego S.A.

6. Informacja o audytorze

Zgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej Banku, począwszy od 2008 roku podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych Grupy ING Banku Śląskiego S.A. przez okres kolejnych trzech lat jest firma Ernst & Young Audit Spółka z o.o. z siedzibą w Warszawie Rondo ONZ 1 (wpisana na listę Krajowej Izby Biegłych Rewidentów pod numerem 130).

ING Bank Śląski S.A. nie korzystał wcześniej z usług firmy Ernst & Young Audit Spółka z o.o.

Firma Ernst & Young jest także jedynym audytorem zewnętrznym sprawozdań skonsolidowanych Grupy ING.

VIII. ROZWÓJ ORGANIZACJI I INFRASTRUKTURY GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2009 ROKU

1. IT i Operacje

Efektom projektów prowadzonych w sferze informatyki w ING Banku Śląskim S.A. wspierających działalność pionów biznesowych było przede wszystkim:

- Przystąpienie Banku jako bezpośredniego uczestnika do systemu rozliczeniowego TARGET2. W praktyce oznacza to umocnienie pozycji rynkowej Banku dzięki możliwości oferowania nowych rozwiązań biznesowych dla klientów Banku. TARGET2 pozwala w czasie rzeczywistym rozliczać transakcje w walucie EUR między uczestnikami systemu i przyczynia się do obniżenia kosztów ich obsługi.
- Osiągnięcie – jako jeden z nielicznych uczestników KDPW – pełnej gotowości technicznej do wejścia w *Nowy System Depozytowo Rozliczeniowy*.
- Wdrożenie nowego systemu dla obsługi wszystkich transakcji SEPA CREDIT TRANSFER, dzięki któremu są one przetwarzane w pełni automatycznie (za wyjątkiem transakcji z negocjowanym kursem).
- Up-grade głównej aplikacji obsługującej i wspierającej działalność dealing roomu.
- Wprowadzenie nowych rozwiązań w obszarze kartowym, takich jak: wdrożenie technologii do obsługi bezstykowych kart płatniczych, dostosowanie systemu kartowego do nowego globalnego systemu autoryzacji płatności elektronicznych oraz uruchomienie systemu zdanego zarządzania bankomatami.
- Udostępnienie kolejnych modułów aplikacji Front-End, takich jak: obsługa niestandardowych lokat i produktów strukturyzowanych oraz przelewów w systemie bankowości telefonicznej.

W nurcie prac związanych z optymalizacją procesów oraz bezpieczeństwa systemów Bank natomiast:

- Wdrożył nową aplikację do zarządzania zmianą, która daje nowe możliwości w zakresie obsługi błędów w oprogramowaniu, zgłoszeń zmian aplikacyjnych i obsługi zgłoszeń projektowych wraz ze śledzeniem on-line statusu każdego zgłoszenia i automatycznego budowania raportów.
- Wprowadził rozwiązania zapewniające zgodność Banku z wymaganiami Grupy ING w zakresie zarządzania ryzykiem niefinansowym.
- Automatyzował procesy back-office dla kredytów detalicznych poprzez modyfikację aplikacji obsługujących procesy kredytowe.
- Doskonalił procesy operacyjne dla obszaru klientów korporacyjnych i wdrożył elektroniczny obieg dokumentów Kartoteki Klienta Korporacyjnego.

W I półroczu 2009 roku ING Bank Śląski S.A. prowadził także projekty w obszarze operacji. Do najważniejszych z nich należą: projekt optymalizacji procesu gotówkowego w sieci oddziałów, projekty związane z wydrukami masowymi oraz archiwizacją dokumentów oraz z zakresu optymalizacji sieci bankomatów.

2. Rozwój elektronicznych kanałów dystrybucji

W I półroczu 2009 roku ING Bank Śląski S.A. kontynuował prace, zmierzające do rozszerzenia funkcjonalności elektronicznych kanałów dystrybucji. Bank przede wszystkim:

- Udostępnił system bankowości internetowej dla klientów detalicznych w wersji mobilnej, dedykowanej dla telefonów komórkowych.
- Zaoferował K@rtę wirtualną ING VISA.

- Rozszerzył możliwości systemu ING BankOnLine o: oferowanie produktów strukturyzowanych (Inwestycyjnej Lokaty Terminowej, Inwestycyjnego Planu Ubezpieczeniowego), program Bezpieczna Pożyczka oraz o przystąpienie do ING OFE.
- Modyfikował aplikację Corporate Internet Banking w zakresie przystosowania modułu kredytowego do wymagań klientów strategicznych oraz zastąpienia wniosków papierowych wnioskami elektronicznymi.

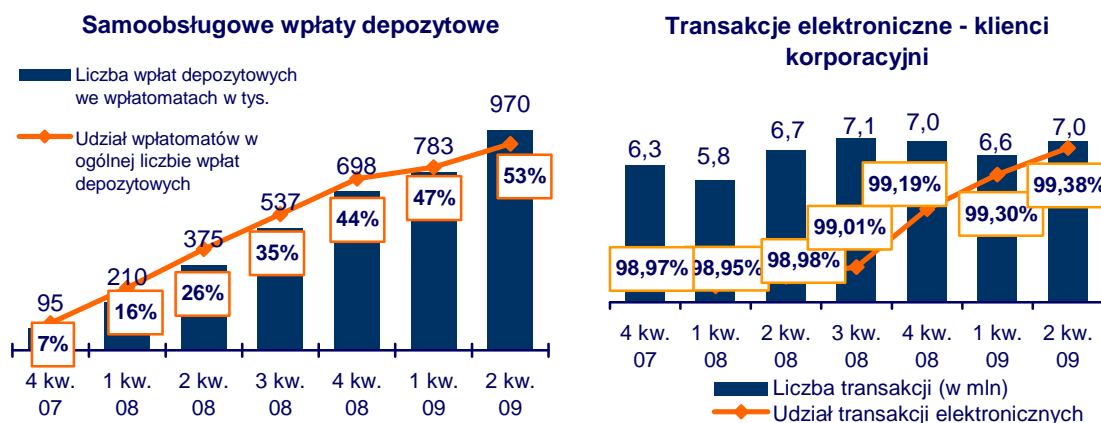
Rozszerzano także zakres programu lojalnościowego *Bankujesz-kupujesz*, stanowiącego ważny element projektu *Najbardziej internetowy Bank*, o kolejne produkty depozytowe (polisy lokacyjne, lokaty terminowe, lokaty Ekstra Premia oraz eLokaty).

Na koniec czerwca 2009 roku z systemów bankowości elektronicznej ING Banku Śląskiego S.A. korzystało 1 358,5 tys. klientów, tj. o 16,4% więcej niż na koniec 2008 roku. Zwiększyła się także znacznie liczba użytkowników systemu bankowości telefonicznej *HaloŚląski* – wzrost o 21,9% w stosunku do grudnia 2008 roku.

	30.06.09	31.03.09	31.12.08	30.09.08	30.06.08
ING BankOnLine, ING OnLine, ING BusinessOnLine i MultiCash	1 358 473	1 270 260	1 167 054	1 067 415	960 090
HaloŚląski	752 914	689 979	617 422	561 571	498 747
SMS	498 313	443 689	387 456	346 961	304 775

Na koniec czerwca 2009 roku ING Bank Śląski S.A. dysponował siecią 694 bankomatów, podczas gdy na koniec 2008 roku posiadał 683 ATM-y

W czerwcu 2009 roku zrealizowano w Banku 8,3 mln transakcji za pośrednictwem systemów bankowości elektronicznej, wobec 6,3 mln rok wcześniej (wzrost o 31,7%).

3. Sieć placówek bankowych

Na dzień 30 czerwca 2009 roku ING Bank Śląski S.A. posiadał 438 oddziałów (w tym 67 placówek partnerskich). W ciągu I półrocza 2009 roku Bank powołał 3 nowe oddziały oraz 4 zlikwidował placówki.

W oddziałach Banku działało 367 stref samoobsługowych (360 stref na koniec 2008 roku). Po okresie dynamicznego przyrostu liczby stref samoobsługowych, w I półroczu 2009 roku Bank skoncentrował się na poprawie ich funkcjonowania i zwiększeniu ich dostępności. W funkcjonujących już strefach samoobsługowych instalowano kioski i stanowiska internetowe oraz rozpoczęto pilotaż słuza Media Tower, tj. wzorowanego na słupie ogłoszeniowym urządzenia montowanego obok oddziału, w którym

zainstalowany jest bankomat, kiosk internetowy i dotykowe multimedialne ekrany informacyjne. W czerwcu 2009 roku w oddziałach Banku funkcjonowało łącznie 376 kiosków i stanowisk internetowych.

Tabela. Sieć placówek w ING Banku Śląskim S.A.

	30.06.09	31.03.09	31.12.08	30.09.08	30.06.08	31.03.08
Liczba placówek	438	439	439	432	430	415
Liczba stref samoobsługowych	367	360	360	313	248	170

4. Zarządzanie kadrami

Na dzień 30 czerwca 2009 roku grupa kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. zatrudniała 8 378 osób. W ciągu I półrocza 2009 roku liczba pracowników w spółkach tworzących grupę Banku zmniejszyła się o 199 osób.

W czerwcu 2009 roku w ING Bank Śląski S.A. zatrudniał 8 150 osób, czyli o 189 osób (tj. o 2,3%) mniej w porównaniu z grudniem 2008 roku. Spadek liczby zatrudnionych w Banku wynikał z ograniczenia do niezbędnego minimum rekrutacji zewnętrznej oraz z racjonalizacji zatrudnienia, m.in. poprzez optymalizację wielu procedur i procesów.

Tabela. Struktura zatrudnienia w ING Banku Śląskim S.A

	30.06.2009		31.12.2008	
	osoby	%	osoby	%
Bankowość detaliczna	4 438	54,5	4 755	57,0
Bankowość korporacyjna i rynki finansowe	992	12,2	998	12,0
Operacje/IT/Usługi	1 860	22,8	1 732	20,8
Ryzyko/Organizacja/Finanse/Sprawy Kadrowe	860	10,5	854	10,2
Ogółem	8 150	100,0	8 339	100,0

W I półroczu 2009 roku zmiany w strukturze zatrudnienia Banku polegały przede wszystkim na:

- Zmniejszeniu liczby i udziału zatrudnionych w Pionie Bankowości Detalicznej na skutek ograniczenia liczby pracowników w obszarze biznesu hipotecznego oraz przeniesienia platform kredytowych do Pionu Operacji.
- Wzrostu liczby i udziału zatrudnionych w Operacjach/IT/Usługach, przy czym ogólny poziom zatrudnienia w tej sferze wynikał nie tylko z przejęcia funkcji z Detalu, ale również z dalszej automatyzacji wielu procesów bankowych.

W I półroczu 2009 roku Bank kontynuował politykę wynagradzania koncentrującą się na utrzymaniu spójności, sprawiedliwości oraz konkurencyjności wynagrodzeń oferowanych pracownikom. Jednocześnie, polityka ta stawiała sobie za cel minimalizację wpływu pogarszających się w ostatnim okresie warunków rynkowych na motywację pracowników.

Na początku 2009 roku przeanalizowano wyniki rocznej oceny pracowników za 2008 rok. Analiza ta posłużyła m.in. do opracowania planu szkoleń na 2009 rok. Głównie kierunki szkoleń to: kompetencje pracowników, szkolenia menedżerskie, dla pracowników sieci sprzedaży oraz kursy językowe.

Osobny nurt szkoleń w ING Banku Śląskim S.A stanowią szkolenia prowadzone w formule e-learningu. W ciągu I półrocza 2009 roku odbyło się około 21,5 tys. osobo-szkoleń. Były to przede wszystkim: szkolenia produktowe i aplikacyjne dla sieci detalicznej, z zakresu bezpieczeństwa i ryzyka operacyjnego oraz szkolenia kompetencyjne.

IX. KIERUNKI ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI ING BANKU ŚLĄSKIEGO W 2009 ROKU

Głównym celem strategicznym ING Banku Śląskiego S.A. jest trwały rozwój prowadzący do poprawy, a następnie utrzymania wiodącej pozycji w polskim sektorze bankowym poprzez harmonijny rozwój podstawowych sfer działalności, tj. bankowości detalicznej, bankowości korporacyjnej oraz rynków finansowych.

Spowolnienie gospodarcze oraz kryzys na globalnych rynkach finansowych spowodowały, że utrzymując główne założenia swej strategii rozwoju, ING Bank Śląski S.A. zweryfikował instrumenty jej realizacji.

Filozofia działania Banku w okresie niekorzystnej sytuacji w otoczeniu makroekonomicznym polega na powrocie do podstawowych wartości (*Back-to-Basics*), takich jak:

- Skupienie się na potrzebach klientów,
- Pełne wykorzystanie silnych stron instytucji oraz ludzi,
- Wyeliminowanie w działalności występujących nieefektywności.

W praktyce oznacza to przede wszystkim koncentrację sił i środków na realizacji projektów kluczowych dla stabilnego, długotrwałego rozwoju instytucji. Przy czym, Bank nie zakłada zaniechania realizacji żadnego z rozpoczętych już dużych projektów infrastrukturalnych, natomiast przeznaczy na nie w 2009 roku mniejsze nakłady, co wpłynie na wydłużenie terminu ich realizacji.

W II półroczu 2009 roku Bank będzie kontynuować następujące projekty:

- Bankowość detaliczna:
  - System oddziałowy Front-End. Kontynuowane będą kolejne etapy rozszerzania funkcjonalności nowej aplikacji oddziałowej.
  - Budowa *Najbardziej internetowego* banku detalicznego. Bank planuje dalsze doskonalenie strony transakcyjnej, rozwój możliwości e-commerce, zwiększenie udziału klientów korzystających z systemu bankowości internetowej.
  - Restrukturyzacja obsługi segmentu Private Banking. Prowadzone będą prace w zakresie budowy struktur do obsługi tego segmentu oraz rozwijana będzie oferta produktowa.
- Bankowość korporacyjna i rynki finansowe:
  - Strategie depozytowe. Zakładają one stworzenie wizerunku ING Banku Śląskiego S.A. jako banku depozytowego dla klientów korporacyjnych, m.in. dzięki innowacyjności i kompletności oferty oraz konkurencyjnym cenom.
  - Corporate Lending. Projekt stawia sobie za cel całkowitą przebudowę procesu kredytowego, m.in. jego uproszczenie i automatyzację. Pozwoli to na zwiększenie jego efektywności oraz skrócenie procesu obsługi.
  - Nowe podejście do sprzedaży w sieci korporacyjnej (Working Capital Management).
  - Nowy model obsługi operacyjnej klientów korporacyjnych. Udostępnienie dokumentacji w formie elektronicznej powinno podnieść efektywność procesów oraz jakość obsługi klientów.
  - Poprawa obsługi klientów strategicznych na skutek rozszerzenia oferty produktów rozliczeniowych (wdrożenie X-border Cash Balancing oraz modyfikacja produktów finansowania h.z.) oraz modernizacji systemów informatycznych wykorzystywanych przez Pion Rynków Finansowych.

ING Bank Śląski S.A. kontynuować będzie działania zmierzające do podniesienia efektywności i wydajności pracy, takie jak: ograniczenie naboru nowych pracowników, przesunięcia osób już zatrudnionych pomiędzy jednostkami Banku oraz wspieranie procesu dobrowolnego odchodzenia pracowników z instytucji. W budżecie na 2009 rok nie uwzględniono także środków na podwyżki wynagrodzeń oraz obniżono fundusze przeznaczone na premie, których poziom w większym niż

dotychczas stopniu będzie zależeć od wyniku finansowego oraz efektów uzyskanych w zakresie optymalizacji kosztów.

Obok zredukowania budżetów większości projektów, oszczędności dotyczą także wydatków na szkolenia, konsulting i zagraniczne podróże służbowe.

Z uwagi na dynamiczny rozwój sytuacji w otoczeniu makroekonomicznym, ING Bank Śląski S.A. na bieżąco dostosowywać będzie swój plan działania do zmieniającej się sytuacji rynkowej.

X. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

1. Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Wedle najlepszej wiedzy Zarządu Banku dane finansowe za I półrocze 2009 roku oraz dane porównywalne zaprezentowane w skróconym półrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. we wszystkich istotnych aspektach zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową grupy kapitałowej Banku oraz osiągnięty przez nią wynik finansowy. Zawarte w niniejszym dokumencie sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji (wraz z opisem podstawowych ryzyk) grupy kapitałowej Banku w I półroczu 2009 roku.

2. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący przeglądu półrocznego skróconego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej Banku, został wybrany zgodnie z przepisami prawa i regulacjami Banku. Podmiot ten oraz biegli rewidenci spełnili warunki konieczne do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z przeglądu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa polskiego.

3. Dodatkowe informacje

Zawarte umowy

Zarząd Banku oświadcza, że ING Bank Śląski S.A. nie posiada:

- znaczących umów pożyczek, poręczeń i gwarancji niedotyczących działalności operacyjnej,
- zobowiązań umownych wynikających z emitowanych dłużnych papierów wartościowych lub instrumentów finansowych.

Liczba i wartość tytułów egzekucyjnych

W celu zabezpieczenia ryzyka związanego z działalnością kredytową Bank przyjmuje prawne zabezpieczenie osobiste i rzeczowe w różnej formie, np. gwarancji bankowej, poręczenia wg prawa cywilnego, weksla własnego in blanco, poręczenia wekslowego, przelewu wierzytelności, hipoteki, zastawu rejestrowego, zastawu zwykłego, przewłaszczenia na zabezpieczenie, przeniesienia określonej kwoty na rachunek Banku, blokady środków na rachunku bankowym.

Na dzień 30 czerwca 2009 roku w sprawach dotyczących kredytów na działalność gospodarczą liczba wystawionych przez Bank tytułów egzekucyjnych wynosiła 76 i obejmowała zadłużenie na łączną kwotę 333,4 mln zł.

W odniesieniu do klientów detalicznych, w ciągu I półrocza 2009 roku Bank wystawił natomiast 624 bankowe tytuły egzekucyjne na łączną kwotę 9 198,4 tys. zł oraz wystosował 1 655 pozwów o łącznej wartości 17 214,6 tys. zł.

Niniejsze Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2009 roku liczy 42 kolejno ponumerowanych stron.

Podpisy członków Zarządu ING Banku Śląskiego S.A.:

Brunon Bartkiewicz
Prezes

Mirosław Boda
Wiceprezes

Michał Bolesławski
Wiceprezes

Evert Derks Drok
Wiceprezes

Justyna Kesler
Wiceprezes

Małgorzata Kołakowska
Wiceprezes

Oscar Edward Swan
Wiceprezes

7 sierpnia 2009 roku

